DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

Batı Anadolu Eğitim Bilimleri Dergisi, (2026), 17 (1), 329-364.
Western Anatolia Journal of Educational Sciences, (2026), 17 (1), 329-364.
Araştırma Makalesi / ResearchPaper

2000 Yılı ve Sonrası Yayımlanan Çok Satan Çocuk Kitaplarının Söz Varlığı Açısından İncelenmesi[1]

Examination of Best-selling Children's Books Published in 2000 and After in Terms of Vocabulary

İrem Aksu GÜLER, Öğretmen, MEB, irem31488@gmail.com

Büşra KOÇAK MACUN, Dr. Öğretim Üyesi, Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi, bkmacun@agri.edu.tr

Geliş tarihi -Received: 17 Nisan 2025
Kabul tarihi -*Accepted*: 8 Şubat 2026
Yayın tarihi -*Published*: 28 Nisan 2026

[1] Bu çalışma İrem AKSU GÜLER'in Dr. Öğr. Üyesi Büşra KOÇAK MACUN danışmanlığında tamamladığı yüksek lisans tez çalışmasından üretilmiştir.

Güler, İ. A. ve Koçak Macun, B. (2026). 2000 yılı ve sonrası yayımlanan çok satan çocuk kitaplarının söz varlığı açısından incelenmesi. *Batı Anadolu Eğitim Bilimleri Dergisi,* 17(1), 329-364.
DOI. 10.51460/baebd.1678545

Batı Anadolu Eğitim Bilimleri Dergisi, (2026), 17 (1), 329-364.
Western Anatolia Journal of Educational Sciences, (2026), 17 (1), 329-364.
Araştırma Makalesi / ResearchPaper

Öz. Bu çalışmanın amacı; 2000 yılı sonrasında yayımlanan ve çok satan 30 adet çocuk kitabını, atasözleri, deyimler, ikilemeler, yansıma sözcükler, pekiştirme sözcükleri, lakaplar, doldurma sözler, terimler, ilişki sözleri açısından inceleyerek çocuk kitaplarındaki söz varlığı ögelerinin çeşitlilik düzeylerini belirlemektir. Çalışmada temel nitel araştırma yaklaşımı benimsenerek doküman analizi yönteminden yararlanılmıştır. Çalışma grubunu 7-11 yaş çocuklar için yazılmış ve Türk yazarlar tarafından kaleme alınmış, 2000 yılı ve sonrasında yayımlanan çocuk kitaplarından çok satan 30 adet çocuk kitabı oluşturmuştur. Çocuk kitapları söz varlığı ögelerine göre içerik analizi tekniği kullanılarak incelenmiştir. Çalışma sonucunda incelenen çocuk kitaplarında atasözlerine diğer söz varlığı ögelerine göre daha az yer verildiği belirlenmiştir. İncelenen kitaplarda söz varlığı ögelerinden en çok deyim ve ikilemelerin yer aldığı belirlenmiştir.
Anahtar Kelimeler: Çocuk kitapları, Dil gelişimi, Söz varlığı, Atasözü, Deyim.

Abstract. The aim of this study is to determine the diversity levels of vocabulary elements in 30 best-selling children's books published after 2000 by examining them in terms of proverbs, idioms, reduplications, onomatopoeic words, reinforcing words, nicknames, filler words, terms, and relational words. The study adopted a basic qualitative research approach and used the document analysis method. The study group consisted of 30 best-selling children's books written for children aged 7-11 by Turkish authors and published in 2000 and later. The children's books were analyzed using content analysis techniques according to their vocabulary elements. The study revealed that proverbs were used less frequently than other vocabulary elements in the examined children's books. It was determined that idioms and reduplications were the most frequently used vocabulary elements in the examined books.
Keywords: Children'sbooks, Language development, Vocabulary, Proverb, Idiom.

Batı Anadolu Eğitim Bilimleri Dergisi, (2026), 17 (1), 329-364.
Western Anatolia Journal of Educational Sciences, (2026), 17 (1), 329-364.
Araştırma Makalesi / ResearchPaper

Extended Abstract

Introduction. Language is a phenomenon that allows people to convey information, thoughts and cultural elements, and to organize their feelings and thoughts. Kaplan (Kaplan 2002, s. 112) explained the relationship between language and transmission with the words “language determines the thoughts and feelings of those who speak it” The depth and richness of a language is directly related to the vocabulary of that language (Gülseren and Batur 2009). Vocabulary consists of many elements that form the basis of the language, such as proverbs, idioms, reduplications, terms, and vocabulary. Thanks to children’s literature products, children have the opportunity to encounter the vocabulary of their mother tongue (Tekşan et al. 2019). For this reason, books, which have an important place in developing individuals' expression and transmission power, should be rich in terms of vocabulary. The aim of this research is to examine 30 primary school children’s books (7-11 years old) published after 2000, which are bestsellers and therefore widely read by children, in terms of vocabulary and to investigate the contribution of these books to children’s vocabulary and language acquisition.

Method. In the study, basic qualitative research was preferred among qualitative research types. In the collection of data of the study, the document analysis method was used by adopting the qualitative research approach. The study group consisted of 30 best-selling children’s books by Turkish authors, written for the 7-11 age group and published in 2000 and after. In the collection of data of the study, as a result of the scan conducted on Kitapyurdu, a book sales site that includes book sales rates, best-selling children’s books published between 2000-2023 were determined and analyzed according to vocabulary elements. Content analysis technique was used in the analysis of the data in the study.

Results. It was determined that a total of 17 different proverbs were included in the examined children's books and it can be said that the least used vocabulary element was proverbs. A total of 1413 different idioms were used in 30 children’s books. In this case, it can be said that idioms, which have an important place in vocabulary elements, are frequently used in books. It can be said that a total of 706 different reduplications were used and reduplications also have an important use in terms of vocabulary elements. Of the 205 different onomatopoeic words in the books, 64 are onomatopoeic words that have both onomatopoeic and reduplication features. When slang and rude words were examined, it was seen that there were a total of 135 different slang and rude words in the books. It was determined that 64 different reinforcements were included in the 30 examined children's books. Although reinforcements seemed to be used in small numbers, it was seen that the same reinforcement was frequently used in different books and in more than one place. A total of 14 different nicknames were used in the examined books. It can be said that 57 different filler words were used in a qualified way compared to other elements. Of the 19 different terms used in the examined books, 10 were used especially in Mathematics How Many Lives Does It Have? It was determined that it was used in the book named. It was thought that the reason for this situation was that the subject was based on mathematics, as can be understood from the name of the book. In the examined books, a total of 151 different relationship words were used, including 73 words expressing belief, applause and swearing; 28 words expressing apology, appreciation and request; 20 words expressing greeting, encounter and farewell; 3 words expressing expressions related to eating and drinking; 5 tongue twisters and 22 formulaic words.

Güler, İ. A. ve Koçak Macun, B. (2026). 2000 yılı ve sonrası yayımlanan çok satan çocuk kitaplarının söz varlığı açısından incelenmesi. *Batı Anadolu Eğitim Bilimleri Dergisi,* 17(1), 329-364.
DOI. 10.51460/baebd.1678545

Batı Anadolu Eğitim Bilimleri Dergisi, (2026), 17 (1), 329-364.
Western Anatolia Journal of Educational Sciences, (2026), 17 (1), 329-364.
Araştırma Makalesi / ResearchPaper

Discussion and Conclusion. Reading books for children of primary school age, which is one of the important periods for learning the mother tongue rules, is a subject that needs to be emphasized. Choosing quality books for this period and having them read to children supports children's language development and helps them learn the rules of the mother tongue. For this reason, studies conducted to examine the vocabulary of children's books are important. In this study, the inadequacy of the use of proverbs in the examined children's books was revealed. At this point, a suggestion can be made to authors that they should give more place to proverbs among the vocabulary elements when writing children's books. Since vocabulary research on children's books is insufficient, it can be suggested that researchers conduct research examining children's books from different authors and different publication dates in terms of vocabulary, and that studies on vocabulary should be increased.

Batı Anadolu Eğitim Bilimleri Dergisi, (2026), 17 (1), 329-364.
Western Anatolia Journal of Educational Sciences, (2026), 17 (1), 329-364.
Araştırma Makalesi / ResearchPaper

Giriş

İnsanlık var olduğu tarihten bugüne kadar olan süreçte bilgiyi iletmek amacıyla resim, yazı gibi çok farklı iletişim yolları kullanmıştır. Bu iletişim biçimlerinin gelişip çeşitlenmesi, insanların düşüncelerini aktarma ve anlamlandırma ihtiyacının sürekli arttığını göstermektedir. Dil ise insanların bilgi, düşünce ve kültür ögelerini aktarmalarını, duygu ve düşüncelerini düzenlemelerini sağlayan bir olgudur. Kültürün taşıyıcısı konumundaki dilin bir milletin millî ve manevi unsurlarını aktarımı konusundaki görevini Kaplan (1985a, s. 8) "Dil, duygu ve düşünceyi insanlara aktaran bir vasıta olduğu için, insan topluluklarını bir kitle veya yığın olmaktan kurtararak, aralarında 'duygu düşünce birliği' olan bir cemiyet yani 'millet' hâline getirir" şeklinde ifade etmiştir. Dil, insanları bir amaç etrafında toplayan önemli değerlerdendir (Koçak Macun, 2020). Bu noktadan hareketle, dilin toplumların kültürel birikimiyle olan ilişkisini anlamak, söz varlığının önemini daha belirgin bir biçimde ortaya koymaktadır.

Bir dilin zengin olması ise toplumların kültürel, tarihsel, anlatımsal vb. yönlerden zengin olması demektir. Bir dilin derinliği ve zenginliği, o dilin söz varlığıyla doğrudan ilişkilidir (Gülseren ve Batur, 2009). Söz varlığı atasözleri, deyimler, ikilemeler, terimler, kelime hazinesi gibi dilin temelini oluşturan birçok ögesinden oluşmaktadır. Aksan (2004), söz varlığını oluşturan ögeleri kapsamlı bir biçimde açıklamaktadır. Buna göre söz varlığı; dilin kendi ögeleriyle birlikte yabancı sözcüklerin de yer aldığı temel söz varlığını, bilim, teknik ve sanat alanlarına ilişkin terimleri, bir ulusun bilgeliğini ve yaşam deneyimlerini yansıtan, kuşaktan kuşağa aktarılan atasözlerini, toplumların kültürel birikimini gösteren ilişki sözlerini ve dilden dile kalıplaşarak aktarılan kalıplaşmış sözleri kapsamaktadır. Ayrıca dile anlatım gücü kazandıran ikilemeler de söz varlığının önemli unsurları arasında yer almaktadır. Bu açıklamada geçen temel söz varlığı, kelime hazinesiyle eş değerdir (Baş, 2010). Dolayısıyla söz varlığı, özellikle çocuklara yönelik yazılmış eserlerin niteliğini doğrudan etkileyen bir unsur hâline gelmektedir.

Bir eserdeki en önemli unsur söz varlığıdır çünkü eserin söz varlığı ne kadar zenginse eserin içeriği de o kadar zengindir. Özellikle dil öğretiminde etkili olan kitaplar için söz varlığı önemli bir alan kaplar. İlkokuldan itibaren özellikle Türkçe öğretiminde söz varlığı kazanımları büyük yer kaplar. Bu dönemden itibaren Türkçe dersiyle birlikte çocuklara kitap okuma alışkanlığı kazandırılması ve teşvik edilmesi gerekir. Böylece kitapların yapı taşını oluşturan söz varlığı unsurları dil öğretiminde de ön plana çıkmaktadır (Uz ve Özcan, 2020). Söz varlığı ve söz varlığının unsurları olan kelime hazinesi, deyimler, atasözleri ve diğer ögeler çocuk edebiyatında önemli bir yere sahiptir. Çocuklar ana dillerinde yer alan söz varlığı ögelerini çocuk edebiyatı ürünleriyle etkileşim kurarak kazanır ve zenginleştirir (Baş, 2010). Bu açıdan değerlendirildiğinde de söz varlığının yalnızca alıcı becerilerle değil üretici becerilerle de desteklenmesi gerektiği görülmektedir.

Alıcı söz varlığına yönelik okuma ve dinleme becerileri aslında üretici söz varlığı ile işlevselleşir. Okuduğu bir masalı ya da kitabı anlatması, okuduğu bir metnin ana fikrini söylemesi, okuduğu roman ya da hikâyenin unsurlarını belirtmesi, seviyesine uygun bir yazı yazması, metinlerdeki eksik bölümleri tamamlaması çocukların üretici söz varlığına büyük ölçüde katkı sağlayabilir. Yani çocuklar kitap okuyarak öncelikle alıcı söz varlıklarını geliştirmiş ve üretici söz varlıklarına katkı sağlamış olurlar (Baş, 2010). Çocuk edebiyatı ürünleri de çocuklara, ana dillerinin söz varlığıyla karşılaşma fırsatı sunar (Tekşan vd., 2019). Bu sebeple bireylerin anlatım ve aktarım gücünü geliştirme konusunda önemli bir yeri olan kitapların, söz varlığı açısından zengin olması gerekir. Çocuklara anadilin söz varlığını doğru ve

Batı Anadolu Eğitim Bilimleri Dergisi, (2026), 17 (1), 329-364.
Western Anatolia Journal of Educational Sciences, (2026), 17 (1), 329-364.
Araştırma Makalesi / ResearchPaper

etkili biçimde kazandırmada çocuk kitaplarının yeri büyüktür. Kitaplar çocuklar için yalnızca okumayı hızlandıran araçlar olarak görülmemeli aynı zamanda çocukların ana dilini geliştiren araçlardan biri olduğu bilinmelidir. Çocuk kitapları söz varlığı açısından ne kadar zengin olursa çocukların dil öğrenimi o oranda artar. Kitapların içinde yer alan atasözleri, deyimler, eş anlamlı kelimeler, zıt anlamlı kelimeler, eş sesli kelimeler vb. çocukların dillerini keşfederek daha doğru kullanmalarına olanak sağlar (Baş, 2016). Bu nedenle, çocuk kitaplarının sahip olduğu söz varlığı zenginliği hem dil gelişimine hem de kültürel aktarım süreçlerine büyük katkı sunmaktadır. Ayrıca her sene onlarca çocuk kitabı yayımlanmaktadır. Bu da ciddi bir kitap bolluğu demektir. Çocukların yaşlarına uygun hikâyeler, söz varlığını geliştiren anlatımlara sahip kitapları belirlemek kitap seçiminde önemli bir yer taşır (Topçam ve Yorulmaz, 2023). Dolayısıyla çocuk edebiyatı ürünlerinin değerlendirilmesinde söz varlığı unsurlarının sistematik biçimde incelenmesi büyük önem taşımaktadır.

Çocuk kitapları söz varlığı açısından ne kadar zengin olursa çocukların dil öğrenimi o oranda artar. Çocuk kitapları aracılığıyla çocuklara kazandırılabilecek söz varlığını oluşturacak temel ögeler şöyle sıralanabilir:

- ***Atasözleri:*** Belli bir kültürel birikimi yansıtan söz varlığı ögeleri arasında atasözleri önemli bir yer tutmaktadır. Aksan atasözleri için "Çoğunlukla bir tümce biçiminde oluşarak bir yargı anlatan, kimi zaman ölçü ve uyakla, söyleyiş açısından daha etkili olmaya yönelen sözlerdir (Aksan, 2020, s. 38, III. Cilt)" ifadesini kullanmıştır. Toplumların kültürel mirasının taşıyıcısı olan atasözleri; geçmiş kuşakların edindikleri tecrübe, bilgi ve deneyimler sonucunda eylem ya da davranışların yol açacağı olumlu ya da olumsuz durumlar hakkında bilgi vermek amacıyla söyledikleri sözler olarak açıklanabilir.
- ***Deyimler:*** Deyimler sayesinde anlatımlar güçlenir, ifade edilmek istenenler daha kolay ve etkili aktarılır. Uluçay ve Börekçi (2015) deyimlerin toplumsal düşünce süreçlerini dilsel biçimlerle yansıtma işlevi ve bireyler için söylem oluşturma işlevinin olduğunu belirtmiştir. Anlatımı güçlendiren, genellikle mecazî anlatımlardan yararlanarak oluşturulan deyimler, çoğunlukla ad aktarmaları, benzetme ve şiirsel anlatımlarla ortaya çıkan kalıplaşmış söz öbekleridir.
- ***İkilemeler:*** Türkçenin tarihinde ilk olarak Göktürk Yazıtlarında tünli-künli (geceli gündüzlü), eb-bark (ev bark) vb. gibi kullanımlarla yer alan ikilemeler (Akyalçın, 2007), Türkçede aynı sözcüğün tekrarıyla kurulan ikilemelerin sık kullanımı, zihinde kavramların algılanırken pekiştirilmesi ve güçlenmesini sağlayan bir anlatım biçimidir (Coşkun, 2020).
- ***Yansıma sözcükler:*** Yansıma sözcükler birtakım seslerin, gürültülerin insanda yarattığı duyuların adlandırılmasıyla, bunların söz biçimine getirilmesiyle olmuştur. Dilin yapısına yaklaşılarak ses yansımalarına has bir sistem içinde tabiattan elde edilen bu gürültüler, sözcüklere dönüştürülerek bu yolla canlı ve renkli anlatımlar sağlanmıştır (Rzayev, 2021). Yansımalar tek başına bir anlam ifade etmez. Bazen tek sözcükle oluşurken kimi zaman ikilemeler yoluyla ortaya çıkar. Örneğin; şırıl şırıl… Bu çalışmada tek kullanımı olan yansıma kelimeler ve ikilemelerden oluşan yansımalar bir arada verilmiştir.
- ***Argo ve kaba söz bildiren ifadeler:*** Argo "Her ülkede, her dilde görülen, toplum içinde bir kesimin ya da öbeklerin farklı bir biçimde anlaşmayı sağlamak amacıyla oluşturduğu özel bir dildir (Aksan, 2020, s. 89, I. Cilt). Argo ve kaba sözler toplumda daha çok eğitimsiz kişilerce kullanılıyor gibi görünse de toplumda çoğu kesim tarafından kullanılan anlatımı zenginleştiren söz varlığı ögeleri arasındadır. Argo sözlerin belli kesimler arasında şifreli iletişim biçimi olarak kullanıldığı da söylenebilir (Türkben, 2012). Bunun yanı sıra argo; gelişmiş, sanatlı ve nükteli bir dil olması özellikleriyle toplumun zekâ ve yaratıcılığının bir göstergesidir (Aksan, 2020).

Batı Anadolu Eğitim Bilimleri Dergisi, (2026), 17 (1), 329-364.
Western Anatolia Journal of Educational Sciences, (2026), 17 (1), 329-364.
Araştırma Makalesi / ResearchPaper

- ***Pekiştirme bildiren söz varlığı ögeleri:*** Korkmaz (1992) pekiştirmeyi, "Türkçede isim, sıfat ya da zarf kökenli sözcüklerin ilk hecelerinin m, p, r, s ünsüzlerinden biriyle kapatılarak oluşan hecenin, kelimenin başına getirilerek kurulan ve bu şekilde anlama yoğunluk katan kelime" şeklinde tanımlamıştır. Örneğin *sim-siyah, mas-mavi* gibi sözcükler anlamı güçlendiren pekiştirmeler arasındadır. Bunun yanı sıra *sap-a-sağlam* kelimesindeki gibi pekiştirme kelimesi ile asıl kelime arasına –a harfi getirip ek yığılması yapılarak da pekiştirme sözcüğü oluşturulabilir.
- ***Lakap bildiren söz varlığı ögeleri:*** Devellioğlu (1995, s. 541)'nun "Bir kimseye ya da bir aileye kendi adından ayrı olarak sonradan takılan ad" olarak tanımladığı lakaplar Arapça kökenli olup (Parlak Kalkan, 2020) ilk örnekleri Türk destanlarında görülmüştür. Kimi zaman aşağılama kimi zaman ayrıcalık tanıma kimi zamansa mizahi amaçlarla kullanılan (Özdemir ve Erdem, 2016) sözlerdir.
- ***Doldurma sözler***: Doldurma sözler "hıı, şey, eee, mmm" gibi ifadelerle insanların çoğunlukla başvurduğu sözlerdir. Bu tür sözler konuşma sırasında akıcılığı bozduğu için hoş karşılanmamakla birlikte yazı dilinde bazen samimi bir üslup oluşturmasıyla olumlu bir etki gösterebilmektedir
- ***Terimler:*** Terimler; spor, sanat, bilim, zanaat gibi alanlarda uzmanlaşan kişilerin bu alanlarda kullanmış oldukları ifadelerdir (Evler ve Aksoy, 2023). Terimler, halkın söz varlığında yer almayıp genel olarak belli bilim dallarında kullanılan ifadeler olsa da halk dilinden ve günlük hayattan kelimeler alarak oluşturulduğu için günlük hayatta da kullanımı olan sözlerdir (Şahin, 2006).
- **İlişki sözleri**: İlişki sözleri, kalıp sözler olarak da bilinen, söz varlığının içinde yer alan, toplumun gelenek görenek, âdetleri sonucu ortaya çıkan sözlerdir. İlişki sözleri ait olduğu toplumun kültürünü yansıtan önemli bir unsurdur (Özbaşı, 2016). İnsanlar arasındaki ilişkiyi güçlendiren, aralarındaki bağın artmasını sağlayan sözlerdir.

Toplumların kültür ve bilgi aktarımı, kendilerine özgü olan dilleri sayesinde gerçekleşmektedir. Bu noktada çocukların ana dillerini doğru ve bilinçli bir şekilde öğrenmesi önemlidir. Söz varlığı, bir dilin birikimleri sonucu oluşan dilin temel yapı taşıdır. Bu yüzden dil öğreniminde söz varlığının yeri büyüktür. Kaplan (1985b, s.9) bir dilin söz varlığına sahip olmanın önemini şu sözlerle ifade etmiştir:

> "*Bir dili bilmek demek, konuşulanı, yazılanı anlamak ve bizzat konuşmak ve yazmak demektir. İdeal, bir dilde kullanılan bütün kelime ve deyimleri bilmektir. İşte o zaman, insan geniş duygu ve düşünce dünyasına rahatça açılabilir. Bundan dolayı okullarda büyük önem verilmesi gerekir. Yalnız öğretmenlerin değil ana ve babaların da çocuklarının diline önem vermeleri, onlara bütün kelimelerin doğru söyleniş ve yazılışlarını öğretmeleri gerekir. Çünkü dil bizi hayatta başarılı kılar. Bir insanın bildiği kelimelerin sayısı ne kadar çok olursa onun, anlama ve anlatma yeteneği de o kadar kuvvetli olur.*"

Bu noktada çocuklara söz varlığı kazandırmanın en güzel yollarından biri olan kitaplar, çalışmada temel alınmıştır. Alanyazında söz varlığı üzerine yapılan çeşitli çalışmalar bulunmaktadır (Aktaş, 2016; Aktaş ve Uysal, 2024; Aslan ve Sancı Uzun, 2024; Aydın, 2023; Aydın ve ark., 2021; Baş, 2006; Evler ve Aksoy, 2023; Metin ve Ceran, 2023; Özbaşı, 2016; Özdemir ve Aslan, 2023; Özsoy, 2019; Türkben, 2018; Uysal, 2021; Uz ve Özcan, 2020; Uzuner Yurt, 2016; Yıldız, 2024). Baş (2006), 1985-2005 yılları arasında çocuk edebiyatı üzerine yazılmış metinleri; Aktaş (2016), Sevim Ak'ın *Yıldızlar Nereye?* ve *Duvarlar Resim Olsa* isimli iki kitabını; Özbaşı (2016), Zeynep Cemali'nin çocuk kitaplarını; Uzuner Yurt (2016), Aytül Akal'ın *Gökyüzünde Balonlar* isimli öykü kitabını; Türkben (2018), Ömer Seyfettin

Batı Anadolu Eğitim Bilimleri Dergisi, (2026), 17 (1), 329-364.
Western Anatolia Journal of Educational Sciences, (2026), 17 (1), 329-364.
Araştırma Makalesi / ResearchPaper

hikâyelerini; Uz ve Özcan (2020), Behiç Ak'ın *Gülümseten Öyküler* dizisindeki hikâye kitaplarını; Aydın, Öksüz ve Çelebi (2021), farklı yazarlara ait 15 adet çocuk kitabını; Uysal (2021), *Keloğlan Masalları*'nı; Aydın (2023), *Rafadan Tayfa* serisine ait 5 adet çocuk kitabını; Evler ve Aksoy (2023), Şermin Yaşar'ın çocuklara yönelik 18 eserini; Metin ve Ceran (2023), Mustafa Orakçı'nın 10 adet eserden oluşan *Ünlülerle Bir Gün* isimli kitap dizisini; Özdemir ve Aslan (2023) Gülten Dayıoğlu'nun *Fadiş* romanını; Aktaş ve Uysal (2024) *Kral Şakir* kitap serisini; Aslan ve Sancı Uzun (2024), *Ökkeş* çocuk romanı serisini ve Yıldız (2024) İsmail Uyaroğlu'nun *Bir Liranın İki Günü* adlı eserini söz varlığı unsurları açısından incelemiştir.

Alanyazında gerçekleştirilen çalışmaların çocuk edebiyatına sunduğu katkılar yadsınamaz düzeyde olsa da güncel çocuk kitaplarının söz varlığı düzeyini ve niteliğini belirlemeye yönelik güncel çalışmaların eksikliği ise dikkat çekicidir. Söz varlığının, toplumsal ve kültürel değişimlerle eş zamanlı olarak dönüşen dinamik bir yapısı olduğu düşünüldüğünde 2000'li yıllardan sonra üretilen eserlerin incelenmesi, dilin güncel durumunu yansıtması bakımından önemlidir. Bu çalışma, alanyazındaki araştırmalardan farklılaşarak; 2000 yılı ve sonrasında yayımlanan, Türk yazarlar tarafından kaleme alınmış ve yüksek satış rakamlarına ulaşmış çocuk kitaplarını temel almaktadır. Araştırma kapsamında eserler; atasözleri, deyimler, ikilemeler, yansıma sözcükler, argo/kaba sözler, pekiştirme sözcükleri, lakaplar, doldurma sözler, terimler ve ilişki sözleri gibi geniş bir söz varlığı yelpazesinde analiz edilmektedir. Çalışmada Türk yazarlar tarafından kaleme alınan eserlere odaklanılmasının temel gerekçesi, dilin kültürel birikimin taşıyıcısı olma işlevidir. Çocukların kendi kültür dairelerine ait metinlerle etkileşime girmesi, ana diline özgü söz varlığı unsurlarını doğru, doğal ve işlevsel bir bağlamda edinebilmeleri açısından gerekli görülmektedir.

Ayrıca araştırmada çok satan çocuk kitaplarının seçilmesinin gerekçesi, bu kitapların daha geniş bir çocuk kitlesiyle buluşması ve dolayısıyla çocukların dilsel deneyimlerini şekillendirmede daha güçlü bir etkiye sahip olmalarıdır. Bu kitapların içerdiği söz varlığı unsurlarının belirlenmesi, çocuklara sunulan dilsel evrenin niteliğini ortaya koyma açısından önemlidir. Bu doğrultuda, zengin ve temsil gücü yüksek bir veri seti oluşturabilmek amacıyla hem kitap sayısının hem de yazar çeşitliliğinin artırılmasına özen gösterilmiştir. Tüm bu nedenlerle çalışma, şu temel araştırma sorusuna yanıt aramaktadır: "2000 yılı sonrasında yayımlanan ve çok satan çocuk kitaplarında; atasözleri, deyimler, ikilemeler, yansıma sözcükler, argo ve kaba sözler, pekiştirme sözcükleri, lakaplar, doldurma sözler, terimler ve ilişki sözleri hangi sıklıkta kullanılmaktadır?"

Yöntem

Araştırma modeli

Araştırmada nitel araştırma türlerinden temel nitel araştırma tercih edilmiştir. Temel nitel çalışmalarda veriler; gözlem, görüşme ya da doküman analizi yoluyla toplanır. Çalışmanın verilerinin toplanmasında yine nitel araştırma yaklaşımı benimsenerek doküman analizi yöntemi kullanılmıştır. Doküman analizini basılı ve elektronik belgeleri gözden geçirmek, incelemek ve değerlendirmek için sistematik bir analiz etme yöntemidir (Koyuncu vd., 2018).

Batı Anadolu Eğitim Bilimleri Dergisi, (2026), 17 (1), 329-364.
Western Anatolia Journal of Educational Sciences, (2026), 17 (1), 329-364.
Araştırma Makalesi / ResearchPaper

Çalışma grubu

Araştırmanın çalışma grubu, nitel araştırma yöntemlerinde sıklıkla başvurulan amaçlı örnekleme yöntemlerinden biri olan ölçüt örnekleme tekniği ile belirlenmiştir. Nitel araştırmalar genellikle amaçlı bir şekilde belirlenmiş az sayıda örneklemlerle yürütülür. Bu nedenle nitel örneklemler bazen tek bir birey veya küçük bir gurubu kapsayabilir (Baltacı, 2018). Ölçüt (kriter) örneklemede; önceden belirlenmiş ölçüt ya da ölçütleri karşılayan bütün durumların çalışılmasıdır. Ölçüt araştırmacı tarafından oluşturulabilir ya da daha önceden hazırlanmış ölçüt listesi kullanılabilir (Marshall ve Rossman, 2014). Bu bağlamda, incelenecek eserlerin;

- 2000-2023 yılları arasında yayımlanmış olması,
- Türk yazarlar tarafından kaleme alınmış olması,
- 7-11 yaş çocuklara hitap etmesi ve
- Çok satanlar listesinde yer alması temel ölçütler olarak kabul edilmiştir. Belirlenen bu kriterler doğrultusunda çalışma grubunu toplam 30 çocuk kitabı oluşturmuştur.

Verilerin toplanması ve analizi

Çalışmanın verilerinin toplanmasında kitap satış oranlarının yer aldığı bir kitap satış sitesi olan Kitapyurdu internet sitesinde yapılan tarama sonucunda 2000-2023 yılları arasında yayımlanan ve çok satan çocuk kitapları belirlenerek söz varlığı ögelerine göre analiz edilmiştir. Türkiye'de Kitapyurdu internet sitesi dışında satış oranlarına yer veren bir kitap satış sitesi olmadığı için çalışma grubuna alınan kitaplar bu sitenin satış verileri üzerinden belirlenmiştir.

Çalışmada verilerin analiz edilmesinde içerik analizi tekniği kullanılmıştır. İçerik analizi doğrulanabilir bilgilere erişmek için belli kurallar çerçevesinde doküman, metin gibi evrakların incelenerek analiz edilmesini amaçlar (Metin ve Ünal, 2022). Verilerin analiz sürecinde öncelikle belirlenen çocuk kitapları temin edilmiştir. Ardından her bir çocuk kitabı sırasıyla; atasözleri, deyimler, ikilemeler, yansıma sözcükler ve yansıma ikilemeler, argo ve kaba söz bildiren söz varlığı ögeleri, pekiştirme bildiren söz varlığı ögeleri, lakap bildiren söz varlığı ögeleri, doldurma sözler, terimler, ilişki sözleri belirlenerek analiz edilmiştir. İlişki sözleri bu çalışmada; inanış, alkış ve kargış bildiren, özür dileme, iyilik bilme ve rica bildiren, selamlaşma, karşılaşma ve vedalaşma bildiren, yeme ve içmeyle ilgili sözler bildiren söz varlığı ögeleri, tekerlemeler ve kalıplaşmış sözler olarak yer almış ve toplam 6 alt başlıkta incelenmiştir. Daha sonra ise Türkçe öğretimi alanında uzman bir akademisyen tarafından belirlenen söz varlığı ögeleri incelenmiştir.

Atasözleri ve deyimler belirlenirken; TDK'nin *Atasözleri ve Deyimler Sözlüğü* (URL1), Necmi Akyalçın'ın *Türkçemizin İncileri Atasözlerimiz Tanıklı Sözlük* ve *Türkçemizin Anlamsal Zenginlikleri Deyimlerimiz* kaynaklarından; İkilemeler belirlenirken Necmi Akyalçın'ın *Türkçe İkilemeler Sözlüğü Tanıklı* kaynağından; Argo ve kaba sözler belirlenirken TDK'nin Güncel Türkçe Sözlüğü (https://sozluk.gov.tr/), Ferit Devellioğlu'nun *Türk Argosu,* Türk Dili ve Edebiyatı internet sitesi argo sözlüğü(URL2) ve terimler belirlenirken anonim eser olan *Türkçe Terimler Sözlüğü* kaynağından yararlanılmıştır.

Batı Anadolu Eğitim Bilimleri Dergisi, (2026), 17 (1), 329-364.
Western Anatolia Journal of Educational Sciences, (2026), 17 (1), 329-364.
Araştırma Makalesi / ResearchPaper

Çalışmada tespit edilen söz varlığı ögeleri ile sıklık ve yüzde değerleri tablolar halinde gösterilmiştir. Kitap isimleri kelimelerinin baş harfleri kullanılarak kodlanmış ve ilgili verinin bulunduğu kitap isimlerinin kısaltmaları ve sayfa numaraları yay ayraç içinde gösterilmiştir.

Tablo 1'de incelemeye alınan çocuk kitapları, yazar, yayım yılı ve baskı sayılarıyla verilmiştir.

Tablo 1.
İncelenen çocuk kitaplarının listesi

Sayı	Kitap Adı	Yazarı	Yayım Tarihi	Baskı
1.	Sular Altında Bir Ülke (SABÜ)	Yavuz Bahadıroğlu	2001	63
2.	Vanilya Kokulu Mektuplar (VKM)	Sevim Ak	2002	69
3.	Zaman Bisikleti (ZB)	Bilgin Adalı	2004	67
4.	Yıldız Tozu (YT)	Mustafa Kutlu	2004	24
5.	Kırmızı Kartal (KK)	Miyase Sertbarut	2004	20
6.	Ballı Çörek Kafeteryası (BÇK)	Zeynep Cemali	2005	60
7.	Çikolata Zamanı (ÇZ)	Mavisel Yener	2006	16
8.	Karaböcü Hoş Geldi (KHG)	Niran Elçi	2007	40
9.	Kayıp Şeyler Ülkesinde (KŞÜ)	Ege Erim	2008	26
10.	Güneşi Bile Tamir Eden Adam (GBTEA)	Behiç Ak	2008	73
11.	Anneanneme Bilgisayar Öğretiyorum (ABÖ)	Muzaffer İzgü	2010	10
12.	Hezarfen'in İzinde Gökyüzünde (Hİ)	Arslan Sayman	2011	24
13.	Fenerden Taşınan Işık (FTI)	İrem Uşar	2011	13
14.	Üç Kedi Bir Dilek (ÜKBD)	Sara Şahinkanat	2012	35
15.	Ormandaki Dev (OD)	Süleyman Bulut	2013	21
16.	Flamingo Günlüğü (FG)	K. Avcı Çakman	2015	20
17.	Göğü Yere İndirelim (GYİ)	Özgür Balpınar	2016	35
18.	Dedemin Bakkalı (DB)	Şermin Yaşar	2016	24
19.	Ormanı Yemek Yasak (OYY)	Tuğba Coşkuner	2017	18
20.	Kovun Beni Bu Okuldan (KBBO)	Halenur Çalışan	2017	7
21.	Dünyayı Gezmek İsteyen Çorap (DGİÇ)	Ayşe Sevim	2018	6
22.	Matematiğin Kaç Canı Var? (MKCV)	Merve Uygun	2018	7
23.	Çetin Ceviz (ÇC)	Sinan Yaşar	2018	19
24.	Dağa Tırmanan Kedi (DTK)	Mustafa Orakçı	2019	8
25.	Nohut Adam (NA)	Anıl Basılı	2020	28
26.	Allah'ı Neden Göremiyorum? (ANG)	Merve Gülcemal	2020	13
27.	Benim Zürafam Uçabilir (BZU)	Mert Arık	2021	52
28.	Susuz Çağın Çocukları (SÇÇ)	Selda Yaşar	2021	2
29.	Bu Benim Bedenim (BBB)	H. Kübra Tongar	2022	3
30.	Şehirdeki Gizemli Sinyal-Faruk (F)	Caner Sarıoğlu	2023	3

Tablo 1'de görüldüğü gibi 2001-2023 yılları arasında yayımlanan ve çalışmaya alınan 30 tane çocuk kitabının her biri farklı bir yazara aittir. Çalışmada veri çeşitliliğini sağlayabilmek için farklı yazarlara ve her yazara ait sadece bir esere yer verilmiştir. Ayrıca belirtilen zaman aralığında her yıla karşılık gelecek yayın tarihine sahip kitaplar tercih edilmeye çalışılmıştır.

Çalışma doküman incelemesi olarak gerçekleştirildiği için etik kurul izni gerektirmemektedir.

Batı Anadolu Eğitim Bilimleri Dergisi, (2026), 17 (1), 329-364.
Western Anatolia Journal of Educational Sciences, (2026), 17 (1), 329-364.
Araştırma Makalesi / ResearchPaper

Bulgular

Çalışmada incelenen çocuk kitaplarında tespit edilen söz varlığı unsurlarından en sık tekrarlananlar, sıklık ve yüzde değerleri ile tablolar halinde sunulmuştur. Diğer söz varlığı ögeleri ise tabloların altında verilmiştir. Tespit edilen atasözleri ile sıklık ve yüzde değerleri Tablo 2'de verilmiştir.

Tablo 2.
Çalışmada incelenen çocuk kitaplarında tespit edilen atasözleri

	Atasözleri	***f***	***%***
1.	Körün istediği bir göz, Allah verdi iki göz. (KBBO, 72, 114)	2	11,11
2.	Akıl yaşta değil, baştadır. (OYY, 190.)	1	5,55
3.	Akılsız başın cezasını ayaklar çeker. (ÇC, 36.)	1	5,55
4.	Anca beraber, kanca beraber. (OYY, 120.)	1	5,55
5.	Bedava sirke baldan tatlıdır. (DB, 139.)	1	5,55
6.	Beterin beteri var. (KŞÜ, 27.)	1	5,55
7.	Bugünün işini yarına bırakma. (VKM, 20.)	1	5,55
8.	Doğmadık çocuğa don biçilmez. (BÇK, 191.)	1	5,55
9.	Esirgenen (sakınan) göze çöp batar. (GYİ, 17.)	1	5,55
10	Geleceği varsa göreceği de var. (SABÜ, 60.)	1	5,55
11	Gün bugün. (KBBO, 68.)	1	5,55
12	Her işte bir hayır vardır. (OYY, 135.)	1	5,55
13	Kendi düşen ağlamaz. (BÇK, 179.)	1	5,55
14	Körler sağırlar birbirini ağırlar. (BÇK, 17.)	1	5,55
15	Oğlan dayıya, kız halaya çeker. (YT, 12.)	1	5,55
16	Su testisi su yolunda kırılır. (BÇK, 165.)	1	5,55
17	Tatlı dil yılanı deliğinden çıkarır. (DB, 73.)	1	5,55
	Toplam	**18**	**100,0**

Tablo 2 incelendiğinde çalışmada incelenen çocuk kitaplarında 17 farklı atasözünün toplamda 18 defa kullanıldığı belirlenmiştir.

Çocuk kitaplarında belirlenen deyimlerden en sık tekrarlananlar ile sıklık ve yüzde değerleri Tablo 3'teverilmiştir.

Tablo 3.
Çalışmada incelenen çocuk kitaplarında tespit edilen deyimler ve sıklık sayısı

	Deyimler	***f***	***%***
1.	Aklına gelmek (KHG, 20; ABÖ, 23; BBB, 19, 31, 80, 120; BÇK, 23; ÇC, 50; ÇZ, 16; DTK, 45; FG, 20; GYİ, 13, 44, 60; Hİ, 19, 44; KBBO, 15; KHG, 40; KK, 17, 20; KŞÜ, 8, 31; MKCV, 12, 28, 46, 94, 182, 183; OYY, 91, 95,99, 138; SABÜ, 85; SÇÇ, 30, 73, 43; VKM, 97; ZB, 25, 49, 65.)	40	1,24
2.	Karar vermek (BBB, 23, 59; ÇZ, 16, 26, 34, 46; DTK, 46; FG, 7; FTI, 61; GBTEA, 18, 35; GYİ, 29, 99; Hİ, 30, 38, 48; KBBO, 79; KHG, 12, 50; KK, 22, 40; KŞÜ, 11, 30, 57; MKCV, 26, 29, 103; OD, 7; OYY, 36, 63, 67; SABÜ, 28, 52; SÇÇ, 85; VKM, 18, 73, 83; ZB, 34.)	38	1,18

Batı Anadolu Eğitim Bilimleri Dergisi, (2026), 17 (1), 329-364.
Western Anatolia Journal of Educational Sciences, (2026), 17 (1), 329-364.
Araştırma Makalesi / ResearchPaper

3.	Fark etmek (GBTEA, 18, 50; BBB, 10, 22, 28, 56, 100; DTK, 16, 27; F, 37; FG, 28; FTI, 55; GYİ, 11, 31, 47; Hİ, 24; KBBO, 22; KHG, 22, 30; KK, 22, 30; KŞÜ, 8, 65; MKCV, 11, 44, 90, 102; OD, 27, 42; OYY, 22, 98; SABÜ, 46; SÇÇ, 11, 18; VKM, 23; ZB, 36.)	36	1,11
4.	Kim bilir (FG, 57; KBBO, 28, 66; KK, 38, 55; KŞÜ, 44, 57, 68; MKCV, 12, 129; SABÜ, 49, 82; SÇÇ, 22, 40, 85; VKM, 51; ZB, 11, 40, 51, 111; VKM, 60.)	21	0,65
5.	Dikkat çekmek (BBB, 27, 39, 106; DTK, 12, 52; FG, 28; GYİ, 97; KBBO, 40, 76.; MKCV, 40, 128; NA, 48; OYY, 21, 13, 70, 139; SÇÇ, 43, 84; ZB, 62, 84.)	20	0,62
6.	Hoşuna gitmek (ABÖ, 17; BBB, 46; FG, 18; GBTEA, 34; GYİ, 31; Hİ, 29; KK, 7, 31; MKCV, 27, 127, 136; OYY, 81; SABÜ, 27, 42, 53; VKM, 26; ZB, 26, 34, 38, 99.)	20	0,62
7.	Uykuya dalmak (ÇC, 38, 39, 52, 64; DTK, 11, 21, 41; F, 9; FTI, 36, 67; GYİ, 52; KBBO, 88; KHG, 62; KŞÜ, 39, 52; OYY, 75; SÇÇ, 21, 51; ZB, 80.)	19	0,59
8.	Dalga geçmek (ÇC, 52; DB, 94, 127; FG, 11; Hİ, 13, 27; KBBO, 120; KŞÜ, 19; MKCV, 16, 51; NA, 14, 30, 36, 53; OYY, 137, 141; ZB, 25, 34.)	18	0,55
9.	Yola çıkmak (DTK, 34, 35; FG, 20; GYİ, 22, 99; KK, 41; MKCV, 146; OYY, 67, 70, 94, 149, 158, 185; SABÜ, 67, 90; SÇÇ, 53, 83; ZB, 47.)	18	0,55
10.	İşe yaramak (BBB, 50, 82; F, 35; FG, 28; Hİ, 22; MKCV, 28, 39, 86, 141, 166; SABÜ, 15, 33; SÇÇ, 25; VKM, 13; ZB, 8, 41, 56.)	17	0,52
11.	Gözlerine inanamamak (BÇK, 112; ÇC, 25, 63; ÇZ, 22; DTK, 21; FTI, 89; GBTEA, 41; GYİ, 16, 128; Hİ, 27; KŞÜ, 66; MKCV, 70; NA, 40; SÇÇ, 30; VKM, 55; ZB, 81.)	16	0,49
12.	Haber vermek (F, 14; GYİ, 62, 89, 130; Hİ, 31, 50; KBBO, 14; KK, 57; MKCV, 28; OD, 12; SABÜ, 42, 56, 84; YT, 24, 58; ZB, 51.)	16	0,49
13.	Göz göze gelmek (BÇK, 192; ÇZ, 31; DB, 152; DTK, 16; F, 16; FTI, 92; GYİ, 14. 113; Hİ, 41; KBBO, 63, 107; KHG, 6; MKCV, 109; OD, 12; OYY, 25.)	15	0,46
14.	Karşılık vermek (GYİ, 128; GYİ, 30, 41, 63, 96; KHG, 18; SABÜ, 33, 55, 69, 73; SÇÇ, 54, 62; VKM, 20; ZB, 64, 65.)	15	0,46
15.	Kendine gelmek (BÇK, 40; ÇC, 14; GYİ, 30; KŞÜ, 17, 72; MKCV, 27, 38; NA, 23; OYY, 141, 177; SÇÇ, 62, 94; VKM, 66; ZB, 34.)	14	0,43
16.	Söz etmek (DTK, 5, 6; FTI, 77; GBTEA, 11; Hİ, 48; KHG, 14, 52; KK, 17, 43; SABÜ, 38; SÇÇ, 68; VKM, 9, 20; ZB, 47.)	14	0,43
17.	Araya girmek (DB, 103, 142; BÇK, 48; GYİ, 14; KBBO, 80, 103; KK, 35, 39; KŞÜ, 46; OD, 26, 42; SABÜ, 15, 17.)	13	0,40
18.	Karşı çıkmak (ÇZ, 25; GYİ, 20, 65, 107; KHG, 45; KK, 51; SABÜ, 37, 41, 87; SÇÇ, 85; ZB, 74, 80.)	12	0,37
19.	Pes etmek (F, 34; ÇC, 19; F, 20; FTI, 25; GYİ, 72; KHG, 53, 58; KK, 21; SABÜ, 92; SÇÇ, 61, 101; VKM, 67.)	12	0,37
20.	Peşine düşmek (BÇK, 169; DB, 182; FTI, 10, 92; GYİ, 134; NA, 19; SABÜ, 66, 84; SÇÇ, 45, 71; VKM, 97; ZB, 41.)	12	0,37
21.	Peşine takılmak (DB, 178, 179; GYİ, 91, 105, 132; Hİ, 45; MKCV, 121; NA, 28; OYY, 35; SABÜ, 84, 89; VKM, 68.)	12	0,37
22.	Söz vermek (GYİ, 22; KHG, 60; KK, 8, 51; KŞÜ, 24, 48; OYY, 150, 153; SABÜ, 37; SÇÇ, 26, 40; ZB, 97.)	12	0,37
23.	Hak etmek (DTK, 54; GBTEA, 25; GYİ, 46; KBBO, 14, 38, 87; KHG, 48; MKCV, 107, 156; SABÜ, 57; ZB, 46.)	11	0,34
24.	İcat etmek (BBB, 59; ÇC, 8; F, 42; OYY, 12, 111; VKM, 16, 29, 82; ZB, 22, 64, 71.)	11	0,34
25.	Omuz silkmek (GYİ, 75; KK, 18, 33, 55; KŞÜ, 37; MKCV, 8, 67, 89; SABÜ, 57; VKM, 106; ZB, 93.)	11	0,34
26.	Yanıt vermek (ABÖ, 14; FG, 38; FTI, 16, 70; Hİ, 31; KHG, 18, 19; SÇÇ, 13, 76; ZB, 34, 48.)	11	0,34

Batı Anadolu Eğitim Bilimleri Dergisi, (2026), 17 (1), 329-364.
Western Anatolia Journal of Educational Sciences, (2026), 17 (1), 329-364.
Araştırma Makalesi / ResearchPaper

27.	Yolunu tutmak (BÇK, 54; FTI, 84; GBTEA, 45; GYİ, 114, 118, 139; SÇÇ, 17, 21; VKM, 14; ZB, 40, 45.)	11	0,34
28.	Ağzı açık (bir karış açık) kalmak (BÇK, 42; ÇC, 16,44; DB, 200; F, 61; FTI, 81; GYİ, 105, 149; Hİ, 27; KHG, 13; NA, 32.)	11	0,34
29.	Anlam vermek (DTK, 14, 52; GBTEA, 32; GYİ, 12, 34, 102; KBBO, 20; KK, 25; OYY, 161; VKM, 57; ZB, 67.)	11	0,34
30.	Canı sıkılmak (BÇK, 64; FTI, 44; GYİ, 99; KBBO, 58; KHG, 31; KŞÜ, 12, 37; MKCV, 166; OYY, 35; SABÜ, 24.)	10	0,31
31.	Emin olmak (FTI, 40; KBBO, 75, 106; KŞÜ, 69; MKCV, 123, 135; MKCV, 123, 135; SÇÇ, 12, 89.)	10	0,31
32.	Göz atmak (BÇK, 13; ÇZ, 48; DTK, 29; KŞÜ, 24, 36; MKCV, 196; OD, 27; SABÜ, 39; VKM, 12, 17.)	10	0,31
33.	Göz gezdirmek (BÇK, 127; ÇC, 51; DTK, 12; GYİ, 18, 100; MKCV, 141; NA, 8; OYY, 51, 94; VKM, 30.)	10	0,31
34.	Gözden kaybolmak (BÇK, 93; GYİ, 51, 124; KHG, 24; KŞÜ, 66; MKCV, 132; SABÜ, 67; SÇÇ, 30; YT, 10, 22.)	10	0,31
35.	Gözleri parlamak (BÇK, 25; ÇC, 50; FG, 25; OYY, 16; SABÜ, 47, 77; SÇÇ, 76; ÜKBD, 26; VKM, 32; ZB, 85.)	10	0,31
36.	İçinden geçirmek (BÇK, 18; DTK, 38; KHG, 32; KK, 35; KŞÜ, 13, 46; MKCV, 28; VKM, 84; YT, 47; ZB, 44.)	10	0,31
37.	Kendini tutamamak (BÇK, 87; FG, 27; FTI, 88; Hİ, 29, 41; KBBO, 78; KK, 56; KŞÜ, 51; SABÜ, 47; ZB, 38.)	10	0,31
38.	Oralı olmamak (BÇK, 163; GYİ, 36; KHG, 11, 60; KK, 26; KŞÜ, 8; MKCV, 67; OYY, 24, 153; ZB, 23.)	10	0,31
39.	Zarar vermek (BBB, 47; ÇZ, 54; GYİ, 41, 98; SABÜ, 95; SÇÇ, 38, 48, 50; ZB, 38, 107.)	10	0,31
40.	Akıl etmek (Hİ, 49, 58; KŞÜ, 21, 50; MKCV, 112; OYY, 98; SABÜ, 14; VKM, 27, 44.)	9	0,27
41.	Dile getirmek (F, 51; MKCV, 103, 182; NA, 48, 54, 61; OYY, 48; SÇÇ, 107; VKM, 98.)	9	0,27
42.	Düşünceye dalmak (ÇC, 48; NA, 18; FTI, 61; GYİ, 12, 14, 19, 39, 97; MKCV, 22.)	9	0,27
43.	Göz kırpmak (F, 63; FG, 29; Hİ, 58; KBBO, 81; KHG, 53; MKCV, 33, 64; OYY, 150; VKM, 43.)	9	0,27
44.	Gözlerini dikmek (DB, 28; DTK, 12; GYİ, 34; KŞÜ, 65; MKCV, 129; NA, 18; SABÜ, 24; SÇÇ, 57; VKM, 49.)	9	0,27
45.	Gurur duymak (ÇZ, 19; KK, 35; KŞÜ, 53; MKCV, 97; OYY, 141, 164; SABÜ, 77, 92; ZB, 15.)	9	0,27
46.	Harekete geçmek (BZU, 38; GYİ, 48, 59; KŞÜ, 17; MKCV, 44, 65; KŞÜ, 17; SABÜ, 92; SÇÇ, 99.)	9	0,27
47.	Kafası karışmak (GBTEA, 52; KK, 21; MKCV, 48, 50, 170; OD, 30, 39; OYY, 61, 74.)	9	0,27
48.	Kendini kaptırmak (ÇZ, 15; F, 10, 16; GYİ, 96, 108, 136; KŞÜ, 36, 58; MKCV, 181.)	9	0,27
49.	Nefes almak (DTK, 12, 37; KBBO, 11; KŞÜ, 29; OD, 39; SABÜ, 33, 61; SÇÇ, 29, 78.)	9	0,27
50.	Ortaya çıkmak (FTI, 55; GYİ, 34; KBBO, 22; KŞÜ, 14; MKCV, 113; SABÜ, 46; SÇÇ, 62; VKM, 50; ZB, 74.)	9	0,27
51.	Peşinden (peşinde) koşmak (BBB, 85; DTK, 14; FTI, 61; GYİ, 47; KBBO, 51; MKCV, 111; SÇÇ, 13; VKM, 34; ZB, 28.)	9	0,27
52.	Teselli etmek (DB, 111; FG, 47; GYİ, 79; KK, 8; KŞÜ, 26, 41, 73; SÇÇ, 41, 86.)	9	0,27
53.	Yola koyulmak (DTK, 28, 52; FTI, 56; GYİ, 37; NA, 6; OYY, 77; SABÜ, 33, 40; ZB, 24.)	9	0,27
54.	Yerinde duramamak (DTK, 21; GYİ, 22, 36, 76; VKM, 53, 63, 78; ZB, 50, 64.)	9	0,27
55.	Aklına yatmak (BÇK, 203; ÇC, 39; DB, 41; KBBO, 96; OD, 43; OYY, 49, 110, 119.),	8	0,24

Batı Anadolu Eğitim Bilimleri Dergisi, (2026), 17 (1), 329-364.
Western Anatolia Journal of Educational Sciences, (2026), 17 (1), 329-364.
Araştırma Makalesi / ResearchPaper

56.	Aklından geçirmek (ÇZ, 24; GYİ, 74, 112; KBBO, 17; KK, 48; KŞÜ, 48,74; SÇÇ, 54.)	8	0,24
57.	Gözünü ayırmamak (DTK, 21; F, 12, 20, 23; FG, 11; FTI, 59; GYİ, 33; SABÜ, 57.)	8	0,24
58.	İç çekmek (BÇK, 37; ÇZ, 31; DGİÇ, 15; FTI, 56; NA, 11, 38; SABÜ, 24; SÇÇ, 88.)	8	0,24
59.	Kendinden geçmek (ÇC, 54; F, 22; GYİ, 31, 47, 122, 127; Hİ, 58; VKM, 43.)	8	0,24
60.	Mis gibi (FTI, 80; GYİ, 82; KBBO, 68, 106; MKCV, 9, 154; OYY, 172; ZB, 45.)	8	0,24
61.	Ortadan kaybolmak (KBBO, 60, 102; KHG, 48; KK, 57; KŞÜ, 28, 59; MKCV, 198; SÇÇ, 58.)	8	0,24
62.	Sözünü kesmek (BÇK, 66; GYİ, 65, 96; KHG, 43; MKCV, 10; OD, 30, 37; ZB, 65.)	8	0,24
63.	Şaka yapmak (ÇZ, 15, 52; GYİ, 40; KBBO, 97; KK, 24, 41; ZB, 24, 76.)	8	0,24
64.	Tadını çıkarmak (ÇC, 24, 55, 57; DB, 149; GYİ, 60; KŞÜ, 22; SABÜ, 19; ZB, 108.)	8	0,24
65.	Yol almak (FG, 57; FTI, 11; GYİ, 124; NA, 57; SABÜ, 35; SÇÇ, 40; VKM, 65; ZB, 101.)	8	0,24
66.	Yerini almak (DB, 42; FG, 31; FTI, 81; GYİ, 95, 115; ZB, 32, 40, 48.)	8	0,24
67.	Can atmak (ÇC, 5, 39; GYİ, 76; KK, 26; KŞÜ, 74; OYY, 154, 187.)	7	0,21
68.	Canını sıkmak (BÇK, 20; F, 49; Hİ, 52; KK, 8; SABÜ, 67; VKM, 13, 108.)	7	0,21
69.	Çığlık atmak (FTI, 21; GYİ, 119; KŞÜ, 32; MKCV, 74, 150; ZB, 19, 31.)	7	0,21
70.	Davet etmek (FG, 57; Hİ, 15; KŞÜ, 13, 35; MKCV, 101; ZB, 35; VKM, 75.)	7	0,21
71.	Deliye dönmek (GBTEA, 18; KŞÜ, 18, 59; OYY, 150, 183.; OYY, 72; SÇÇ, 37.)	7	0,21
72.	Ders almak (BBB, 122; GYİ, 103; Hİ, 27; KŞÜ, 38; MKCV, 149; SÇÇ, 61, 106.)	7	0,21
73.	Farkına varmak (GYİ, 20, 35, 48, 149; MKCV, 27; SABÜ, 57; SABÜ, 57.)	7	0,21
74.	Gözden geçirmek (BBB, 62; ÇZ, 47; GYİ, 106; KBBO, 114; SÇÇ, 81; ZB, 60, 62.)	7	0,21
75.	Göze almak (BÇK, 39; ÇC, 43; GYİ, 17; KŞÜ, 14; OYY, 22; VKM, 42; ZB, 109.)	7	0,21
76.	Gözleri dolmak (BÇK, 38; KBBO, 97; KŞÜ, 26; MKCV, 28; SÇÇ, 33; ÜKBD, 22; YT, 30.)	7	0,21
77.	Gözüne çarpmak (ÇC, 63; GYİ, 51; KŞÜ, 62; VKM, 17, 21, 45, 78.)	7	0,21
78.	Hak vermek (F, 8; GYİ, 90; KK, 8; SABÜ, 16; VKM, 14, 85; YT, 16.)	7	0,21
79.	Kara kara düşünmek (ÇC, 9; FG, 7; GBTEA, 55; KŞÜ, 48; NA, 58; VKM, 11; ZB, 20.)	7	0,21
80.	Kaşlarını çatmak (DB, 64; KBBO, 97; KHG, 7; KK, 32; KŞÜ, 12, 21; MKCV, 8.)	7	0,21
81.	Kestirip atmak (GYİ, 57; KK, 32; KŞÜ, 12; SÇÇ, 22; ZB, 61, 62, 67.)	7	0,21
82.	Kolaçan etmek (BÇK, 103; FTI, 15, 23; Hİ, 24, 43; OYY, 123; SÇÇ, 100.)	7	0,21
83.	Kulak kesilmek (ÇZ, 12; GBTEA, 57; KŞÜ, 44; OYY, 13, 116, 133; GYİ, 137.)	7	0,21
84.	Mideye indirmek (BÇK, 129; FTI, 42; KK, 52; MKCV, 122; SABÜ, 8, 71; VKM, 88.)	7	0,21
85.	Not almak (BBB, 87, 94; FG, 11, 22; MKCV, 26; OYY, 92, 154.)	7	0,21
86.	Peşini bırakmamak (GBTEA, 15; KK, 40, 59; MKCV, 26; SÇÇ, 58, 73; VKM, 98.)	7	0,21
87.	Soluk almak (FG, 31; KHG, 21, 39; ZB, 14, 32, 76, 111.)	7	0,21
88.	Soluğu (bir yerde) almak (BÇK, 192; ÇZ, 29; FG, 13; GYİ, 121; KBBO, 30; VKM, 103; YT, 50.)	7	0,21
89.	Tir tir titremek (DGİÇ, 20; KBBO, 43, 66; MKCV, 75; OYY, 59, 78; SÇÇ, 103.)	7	0,21
90.	Yerine getirmek (ÇC, 24; KŞÜ, 7; MKCV, 27, 48; SABÜ, 29, 35; VKM, 40.)	7	0,21
91.	Yol bulmak (FTI, 43; KK, 45; MKCV, 76; OYY, 84; SABÜ, 19; ZB, 50, 55.),	7	0,21
92.	Yol göstermek (FG, 22; FTI, 35, 68; Hİ, 40; SABÜ, 90; SÇÇ, 21, 46.),	7	0,21
93.	Yok olmak (BBB, 30; GYİ, 61; MKCV, 45; SÇÇ, 9, 40; VKM, 51; ZB, 13.)	7	0,21
94.	Başından savmak (BÇK, 48; ÇZ, 9; DB, 60; KK, 32, 52; VKM, 69.)	6	0,18
95.	Dikkat kesilmek (GYİ, 48, 129, 147; OD, 42; SÇÇ, 93; ZB, 86.)	6	0,18
96.	Ele geçirmek (ÇC, 20; FTI, 48; MKCV, 65, 69; OYY, 84; VKM, 108.)	6	0,18
97.	Eline tutuşturmak (F, 16; Hİ, 48; KK, 35; KŞÜ, 36; VKM, 105; VKM, 9.)	6	0,18
98.	Gözlerinin içine bakmak (DTK, 24, 44; KK, 8; NA, 37; SABÜ, 58; SÇÇ, 77.)	6	0,18
99.	Hamle yapmak (GBTEA, 20; GYİ, 72, 78; MKCV, 77, 79, 196.)	6	0,18
100.	Israr etmek (GBTEA, 52; Hİ, 30; KK, 32; KŞÜ, 35; SABÜ, 88; ZB, 62.)	6	0,18

Batı Anadolu Eğitim Bilimleri Dergisi, (2026), 17 (1), 329-364.
Western Anatolia Journal of Educational Sciences, (2026), 17 (1), 329-364.
Araştırma Makalesi / ResearchPaper

101.	İlgi çekmek (BZU, 31; GYİ, 17; NA, 30, 45; VKM, 82, 100.)	6	0,18
102.	Kafa yormak (MKCV, 108; OYY, 13, 110, 14, 21, 123.)	6	0,18
103.	Kafasına koymak (ÇC, 57; DB, 184; KK, 37; KŞÜ, 62; NA, 21; SÇÇ, 61.)	6	0,18
104.	Kulak kabartmak (BÇK, 191; KŞÜ, 56; OYY, 113, 148; SABÜ, 41; SÇÇ, 62.)	6	0,18
105.	Ne olur ne olmaz (ABÖ, 10; KŞÜ, 48; KBBO, 106; SÇÇ, 102; ZB, 54, 111.)	6	0,18
106.	Ne olursa olsun (GYİ, 113; KBBO, 40; SABÜ, 66, 70; SÇÇ, 47, 62.)	6	0,18
107.	Not etmek (BBB, 31, 53, 103; GBTEA, 28; KBBO, 81; MKCV, 81.)	6	0,18
108.	Ödü kopmak (KBBO, 22, 47; MKCV, 144, 167; SÇÇ, 78; VKM, 51.)	6	0,18
109.	Saygı duymak (BBB, 127; GYİ, 79, 107, 121; MKCV, 144; SABÜ, 95.)	6	0,18
110.	Selam vermek (GBTEA, 18; GYİ, 55; KBBO, 105; KK, 48, 57; KŞÜ, 70.)	6	0,18
111.	Tepki vermek (DTK, 51; GYİ, 127; KHG, 31; MKCV, 11; OYY, 181; SÇÇ, 85.)	6	0,18
112.	Azar işitmek (BBB, 101; ÇC, 56; KBBO, 144; KŞÜ, 7; ZB, 26.)	5	0,15
113.	Bakış atmak (DB, 43, 74; GYİ, 75, 115; OYY, 34.)	5	0,15
114.	Burun kıvırmak (BÇK, 187; GBTEA, 54; GYİ, 57; KŞÜ, 42; ZB, 47.)	5	0,15
115.	Donup kalmak (MKCV, 13, 46; SÇÇ, 94; YT, 24; ZB, 79.)	5	0,15
116.	Dört dönmek (ÇZ, 45; KHG, 48; MKCV, 27; VKM, 13, 25.)	5	0,15
117.	Duymazlıktan gelmek (DB, 84; GBTEA, 13; KBBO, 47; MKCV, 179; OYY, 161.)	5	0,15
118.	Dünyaya gelmek (BBB, 70, 74; DTK, 18; FG, 40; SABÜ, 9.)	5	0,15
119.	Eline geçmek (SABÜ, 17; SABÜ, 35; VKM, 11; VKM, 74; ZB, 17)	5	0,15
120.	Fırsat bilmek (KK, 39, 55; KŞÜ, 53, 59; SABÜ, 44.)	5	0,15
121.	Gibi gelmek (BZU, 6; ÇZ, 32; GYİ, 40; MKCV, 46, 132.)	5	0,15
122.	Gözleri yaşarmak (KBBO, 93; KŞÜ, 56; MKCV, 117; SABÜ, 53; ZB, 110.)	5	0,15
123.	Gözünü yummak (FTI, 67; KHG, 5; KŞÜ, 21, 75; ZB, 9.)	5	0,15
124.	Haber almak (GYİ, 87, 118; Hİ, 50; SABÜ, 66; SÇÇ, 54.)	5	0,15
125.	Havalara uçmak (BZU, 34; GYİ, 146; MKCV, 101; NA, 32; OYY, 189.)	5	0,15
126.	İçinden gelmek (BBB, 54; BÇK, 229; KHG, 11, 42; KK, 56.)	5	0,15
127.	İzin almak (BBB, 70; KBBO, 8, 106; KHG, 42; MKCV, 12.)	5	0,15
128.	Kafa kafaya vermek (F, 45; NA, 47; OYY, 179; ÜKBD, 9; ZB, 68.)	5	0,15
129.	Kahkaha (kahkahayı) basmak (ABÖ, 14; Hİ, 51; KŞÜ, 12; MKCV, 178; VKM, 63.)	5	0,15
130.	Kayıtsız kalmak (DTK, 22; GYİ, 137; OYY, 116, 169; SÇÇ, 107.)	5	0,15
131.	Kendini tutmak (KBBO, 64, 113; KŞÜ, 21; MKCV, 20; ZB, 103.)	5	0,15
132.	Kokusu çıkmak (KBBO, 75; MKCV, 48, 108; DTK, 37; SÇÇ, 18.)	5	0,15
133.	Kolları sıvamak (BÇK, 12; F, 28; FTI, 81; MKCV, 87, 92.)	5	0,15
134.	Köşeyi dönmek (DB, 34, 38, 67, 96; OYY, 135.)	5	0,15
135.	Kulak vermek (BÇK, 173; GYİ, 40, 98; KK, 37; OYY, 150.)	5	0,15
136.	Meydan okumak (GYİ, 70, 107; KHG, 14; OYY, 25; VKM, 12.)	5	0,15
137.	Morali bozulmak (F, 22; FG, 47; GYİ, 51, 76; VKM, 87.)	5	0,15
138.	Ödünü patlatmak (FTI, 24; KHG, 19, 26; KŞÜ, 32; SÇÇ, 62.)	5	0,15
139.	Surat asmak (BÇK, 231; BZU, 13; MKCV, 25; OYY, 111; SÇÇ, 48.),	5	0,15
140.	Tur atmak (ÇZ, 35; Hİ, 24, 45; KK, 57; VKM, 75.)	5	0,15
141.	Tüyleri diken diken olmak (GYİ, 108; MKCV, 26, 124; OYY, 160; ZB, 53.)	5	0,15
142.	Yem olmak (BBB, 114; MKCV, 94; SABÜ, 26, 43; ZB, 80.)	5	0,15
143.	Yerine koymak (KK, 19; KŞÜ, 10, 12, 30; SÇÇ, 83.)	5	0,15
	Toplam	**1275**	**39,65**

Batı Anadolu Eğitim Bilimleri Dergisi, (2026), 17 (1), 329-364.
Western Anatolia Journal of Educational Sciences, (2026), 17 (1), 329-364.
Araştırma Makalesi / ResearchPaper

Çalışmada toplam 1413 farklı deyim belirlenmiştir. Tablo 3 incelendiğinde çalışmada incelenen çocuk kitaplarında 143 farklı deyimin toplamda 1275 (%39,65) defa kullanıldığı belirlenmiştir. Diğer 1270 deyimin ise 1940 (%60,35) defa kullanıldığı belirlenmiştir. Çocuk kitaplarında deyimlerin toplam 3215 (%100,0) defa kullanıldığı belirlenmiştir. Tespit edilen diğer deyimlerden bazıları ise şunlardır; Acı çekmek (SÇÇ, 40.), Acısını çıkarmak (DTK, 40; GYİ, 114.), Aç açık kalmak (OYY, 87.), Açlıktan gözü dönmek (KBBO, 39.), Baş göstermek (OYY, 108; SÇÇ, 97.), Başa çıkmak (GYİ, 89; SABÜ, 50, 92.), Başı belada olmak (KBBO, 99; VKM, 55.), Başı çekmek (KK, 38.), Can çekişmek (SABÜ, 13.), Can sıkmak (VKM, 45.), Canciğer olmak (GYİ, 118.), Canı çekmek (BÇK, 25; KK, 33, 38.; ZB, 45.), Çakılı kalmak (GYİ, 130.), Çakılıp kalmak (ÇC, 62; DB, 175; MKCV, 68, 198.), Çaresiz kalmak (GYİ, 20.), Çekip çevirmek (DB, 17.), Damarına basmak (GYİ, 70.), Damdan düşer gibi (GYİ, 33.), Darbe yemek (BBB, 110.), Değer vermek (GYİ, 134; OYY, 111; SABÜ, 28.), El koymak (BÇK, 135; MKCV, 71, 75.), El ovuşturmak (GBTEA, 47.), Elde etmek (GYİ, 16, 67, 113; ZB, 56.), Elden ayaktan düşmek (OYY, 48.), Feryat etmek (MKCV, 165.), Feryat koparmak (SABÜ, 72.), Fırça yemek (KBBO, 40.), Fırsat kollamak (NA, 14; SABÜ, 20.), Gayret göstermek (SÇÇ, 103.), Gaz vermek (OYY, 26.), Gaza gelmek (OYY, 181.), Gaza getirmek (MKCV, 196.), Hakkından gelmek (OYY, 50.), Hakkını aramak (OYY, 48.), Hakkını vermek (MKCV, 57; OYY, 79, 133; SÇÇ, 99.), Islık çalmak (FTI, 31; MKCV, 89; VKM, 88; ZB, 13.), İç açmak (MKCV, 57.), İç geçirmek (BÇK, 216; KŞÜ, 38; VKM, 60.), İçi burkulmak (BÇK, 177; SÇÇ, 85.), İçi ezilmek (BÇK, 92.), Jilet gibi (GBTEA, 34.), Kabak başına patlamak (OYY, 78.), Kabına sığmamak (SABÜ, 32.), Kabuğuna çekilmek (NA, 62.), Kabul etmemek (SABÜ, 20.), Laf altında kalmamak (KK, 39.), Laf aramızda (BBB, 36.), Laf atmak (FTI, 61; KŞÜ, 69; VKM, 68.), Laf olsun diye söylemek (BÇK, 138.), Maruz kalmak (ÇC, 8; KBBO, 52, 113.), Masaya oturmak (SÇÇ, 9.), Masaya yatırmak (OYY, 25.), Maskarası olmak (BÇK, 208.), Ne var ne yok (BÇK, 106; KBBO, 14; KK, 11.), Nefes nefese kalmak (DTK, 14; GYİ, 43; SABÜ, 19.), Nefesi kesilmek (SÇÇ, 45.), Nefesini tutup beklemek (GYİ, 81.), Ok gibi fırlamak (KHG, 58; KŞÜ, 46.), Ok yaydan çıkmak (BÇK, 127; GYİ, 71.), Olay yaratmak (SÇÇ, 63.), Ortalığı birbirine katmak (F, 16; FTI, 66; GBTEA, 28; KŞÜ, 24.), Ödü patlamak (BÇK, 82; DB, 110; GYİ, 126; KK, 50.), Paçası tutuşmak (KBBO, 66.), Paha biçilmez (BBB, 14.), Papara yemek (BÇK, 23.), Rahat bırakmamak (vermemek) (ÇZ, 31; KK, 14; MKCV, 38.), Rahat yüzü görmemek (KK, 14.), Rahatsızlık vermek (KHG, 54.), Raydan çıkmak (F, 28.), Sağı solu olmamak (KŞÜ, 16.), Sefasını sürmek (OYY, 152.), Seferber olmak (ÇC, 9.), Suratından düşen bin parça olmak (BÇK, 208; OYY, 31.), Şansı yaver gitmek (DB, 20.), Şaşırıp kalmak (GBTEA, 50.), Şaşkına çevirmek (SÇÇ, 44.), Şaşkına dönmek (GYİ, 134.), Tabanları yağlamak (BÇK, 79; MKCV, 73.), Tadı kaçmak (BÇK, 185; DB, 123; OYY, 33.), Tadına varmak (MKCV, 60.), Tadından yenmemek (NA, 48.), Ucuz atlatmak (kurtulmak) (ÇC, 47; MKCV, 118.), Uçup gitmek (KŞÜ, 75.), Uğur getirmek (SÇÇ, 86.), Umutsuzluğa kapılmak (düşmek) (Hİ, 34; KŞÜ, 52; OYY, 126, 189.), Üste çıkmak (BBB, 122; VKM, 117.), Üstün görmek (GYİ,58.), Üstün tutmak (GYİ, 58.), Üstüne titremek (SABÜ, 82.), Vakit geçirmek (GYİ, 29; OYY, 74.), Veda etmek (GYİ, 106, 136; KHG, 57; VKM, 35.), Ver elini … (KBBO, 130.), Vız gelmek (VKM, 62.), Yakasına yapışmak (VKM, 88.), Yakasını bırakmamak (ZB, 61.), Yakayı ele vermek (BÇK, 165.), Yüreği ağzına gelmek (BÇK, 201; ÇZ, 13.), Zevkten dörtköşe olmak (MKCV, 163.), Zıvanadan çıkmak (BÇK, 173.), Zihnini toplamak (MKCV, 28.), Zil takıp oynamak (ÇZ, 32; FG, 8.).

Çocuk kitaplarında belirlenen ikilemelerden en sık tekrarlananlar ile sıklık ve yüzde değerleri Tablo 4'te verilmiştir.

Batı Anadolu Eğitim Bilimleri Dergisi, (2026), 17 (1), 329-364.
Western Anatolia Journal of Educational Sciences, (2026), 17 (1), 329-364.
Araştırma Makalesi / ResearchPaper

Tablo 4.
Çalışmada incelenen çocuk kitaplarında tespit edilen ikilemeler ile sıklık ve yüzde değerleri

	İkilemeler	***f***	***%***
1.	Kendi kendine (BBB, 95; BÇK, 13; BZU, 18; ÇZ, 10; DB, 44; DGİÇ, 1; DTK, 17; KBBO, 8; KHG, 19, 23, 29; KŞÜ, 7, 49; MKCV, 11, 27, 49; OD, 15; OYY, 18, 33, 38, 160; SABÜ, 14, 67; VKM, 58; ZB, 18, 62.)	26	1,64
2.	Yavaş yavaş (BBB, 80, 86; ÇC, 18, 24, 46; DB, 149; FTI, 88; GBTEA, 61; GYİ, 43, 106; KBBO, 50; KK, 41; KŞÜ, 75; MKCV, 60, 79; OD, 42; OYY, 13, 63, 172; SABÜ, 14, 67; SÇÇ, 85; VKM, 49, 86; ZB, 13, 83.)	26	1,64
3.	Uzun uzun (DB, 167; DTK, 5, 49; FG, 23, 44; GBTEA, 65; KHG, 13, 62, 48; KŞÜ, 60, 78; MKCV, 21, 97, 154, 189; SABÜ, 21, 25, 38, 92; SÇÇ, 15, 71, 109; VKM, 41, 87; ZB, 78.)	25	1,58
4.	Sağa sola (ABÖ, 13; BBB, 42; ÇC, 13; ÇZ, 16, 45; DB, 46, 62; F, 10; Hİ, 16, 24; KBBO, 23; KŞÜ, 51; MKCV, 90; OYY, 15; SABÜ, 52; SÇÇ, 17; VKM, 23, 64; ZB, 33, 105.)	20	1,26
5.	Tek tek (DB, 86, 89, 112, 174; DTK, 18, 20; FTI, 80; GYİ, 138; KBBO, 106; KK, 24; KŞÜ, 13; MKCV, 127; OYY, 144; SABÜ, 50; SÇÇ, 50; VKM, 36.)	16	1,01
6.	Pırıl pırıl (BÇK, 29; ÇZ, 13; FTI, 36; GBTEA, 9, 34, 46; KŞÜ, 34; MKCV, 183; SABÜ, 56; SÇÇ, 33; ÜKBD, 1; VKM, 42, 116; ZB, 22, 36.)	15	0,94
7.	Şaşkın şaşkın (ÇC, 55; FG, 50; KBBO, 35, 113; KHG, 15, 20, 28, 42; KK, 39; MKCV, 78, 128; VKM, 72; ZB, 26, 68, 107.)	15	0,94
8.	Hızlı hızlı (DGİÇ, 4; DTK, 35; F, 14; Hİ, 24; KBBO, 23, 46; KŞÜ, 32; MKCV, 144; OD, 12; OYY, 92, 126, 153; ZB, 16, 64.)	14	0,88
9.	Koşa koşa (MKCV, 7; BZU, 61; DB, 23, 65, 154, 160, 168, 188; KHG, 49; KŞÜ, 71; SÇÇ, 70; VKM, 86; ZB, 63, 66.)	14	0,88
10.	Sık sık (BÇK, 70; DGİÇ, 21; KBBO, 51; KK, 31; OYY, 22, 33, 104, 149; SABÜ, 8, 10; SÇÇ, 22, 61; VKM, 19.)	13	0,82
11.	Birer birer (BBB, 58, 120; ÇZ, 17, 19; DTK, 51; FTI, 72; MKCV, 83, 91; OYY, 73, 81, 153; VKM, 100.)	12	0,75
12.	Bol bol (BÇK, 55; DB, 172; FG, 43; KBBO, 124; KHG, 58; MKCV, 8, 17, 57, 102, 170; OYY, 169; SABÜ, 19.)	12	0,75
13.	Ufak tefek (BÇK, 12; ÇC, 8, 9; DGİÇ, 19; F, 56; GYİ, 48, 73, 128; KK, 28; KŞÜ, 46; SÇÇ, 63; VKM, 65.)	12	0,75
14.	Yan yana (BÇK, 137; DB, 84; GYİ, 81; KK, 25; MKCV, 16, 65; NA, 57; OD, 13; OYY, 36, 126, 153; YT, 54.)	12	0,75
15.	Ağır ağır (BÇK, 59; ÇC, 48; FTI, 60; GBTEA, 52; GYİ, 28; KŞÜ, 57; MKCV, 137; VKM, 24, 70; YT, 34, 40.)	11	0,69
16.	Nefes nefese (DB, 154; FTI, 69; GYİ, 102; Hİ, 12; KBBO, 81; KŞÜ, 72; MKCV, 74; SABÜ, 54; SÇÇ, 13; VKM, 25; YT, 23.)	11	0,69
17.	Ara sıra (DB, 199; DTK, 25; GYİ, 35; Hİ, 27; KBBO, 80; KŞÜ, 52; VKM, 33; YT, 14, 44.)	9	0,56
18.	Işıl ışıl (FG, 40; FTI, 11, 80; GBTEA, 63; GYİ, 127; Hİ, 9, 15; MKCV, 11; VKM, 60.)	9	0,56
19.	Sıkı sıkı (BÇK, 108; DTK, 41; FTI, 67; KBBO, 72; NA, 38, 53; VKM, 29, 50; ZB, 91.)	9	0,56
20.	Tatlı tatlı (DB, 50; DGİÇ, 3; F, 24, 45; FG, 26; Hİ, 58; SABÜ, 9; VKM, 82, 112.)	9	0,56
21.	Tamam tamam (ÇC, 25, 55; FG, 38; KHG, 59; KK, 52; KŞÜ, 21; MKCV, 53; ZB, 35, 76.)	9	0,56
22.	Yok yok (BBB, 77; ÇZ, 32; DB, 61; KBBO, 88; MKCV, 48, 154; SABÜ, 8; VKM, 106; YT, 30.)	9	0,56
23.	Çığlık çığlığa (BBB, 118; BÇK, 224; FG, 13; SÇÇ, 103; ZB, 39, 46, 62, 79.)	8	0,50
24.	Duyar duymaz (BÇK, 20; DTK, 51; F, 40; FG, 17; SÇÇ, 22; SÇÇ, 37; VKM, 69; ZB, 65.)	8	0,50
25.	Gidip gelmek (BÇK, 19; ÇC, 6; DB, 14, 43; GYİ, 31; KŞÜ, 21, 55; ZB, 101.)	8	0,50
26.	Olan biten (BÇK, 59; FTI, 35, 62; GBTEA, 12; GYİ, 13, 20; SÇÇ, 25, 69.)	8	0,50

Batı Anadolu Eğitim Bilimleri Dergisi, (2026), 17 (1), 329-364.
Western Anatolia Journal of Educational Sciences, (2026), 17 (1), 329-364.
Araştırma Makalesi / ResearchPaper

27.	Teker teker (BBB, 88; F, 21; KBBO, 45; KŞÜ, 70; NA, 37; SABÜ, 87; SÇÇ, 106; VKM, 72.)	8	0,50
28.	Zaman zaman (DB, 30, 61, 198; Hİ, 26; KBBO, 113; MKCV, 10; SABÜ, 7, 34.)	8	0,50
29.	Zar zor (DB, 15; DGİÇ, 5; FTI, 68; KBBO, 26; KHG, 8; KŞÜ, 39; MKCV, 111; SÇÇ, 38.)	8	0,50
30.	Abur cubur (DB, 27, 30, 128; KBBO, 54; KŞÜ, 10; MKCV, 10; OYY, 24.)	7	0,44
31.	Apar topar (BÇK, 107; KK, 59; KŞÜ, 7; OYY, 161; SÇÇ, 26, 74; YT, 22.)	7	0,44
32.	Ayrı ayrı (DB, 38; MKCV, 53; OD, 45; OYY, 65; SABÜ, 9, 26, 61.)	7	0,44
33.	Çeşit çeşit (BZU, 24; KBBO, 124; KŞÜ, 22, 53; MKCV, 15, 92; SÇÇ, 33.)	7	0,44
34.	Görür görmez (BÇK, 65; DTK, 32; FG, 23; OD, 14; SÇÇ, 109; ZB, 78, 83.)	7	0,44
35.	Uslu uslu (ÇC, 33; DB, 164, 197; KHG, 26; KŞÜ, 9; MKCV, 48.)	7	0,44
36.	Usul usul (BÇK, 229; KBBO, 137; OYY, 62; SÇÇ, 53, 102; VKM, 38, 51.)	7	0,44
37.	Üç beş (BÇK, 55; FG, 13; GYİ, 32; KBBO, 122; VKM, 37, 83; YT, 18.)	7	0,44
38.	Dalga dalga (DB, 42; F, 59; OD, 35; VKM, 71, 75, 116.)	6	0,38
39.	Doğru dürüst (DB, 74, 92; KK, 55; SABÜ, 38; ÜKBD, 5; VKM, 85.)	6	0,38
40.	Hemen hemen (DTK, 29; Hİ, 26; MKCV, 107; SÇÇ, 94; VKM, 105; ZB, 82.)	6	0,38
41.	Ivır zıvır (BÇK, 214; KŞÜ, 13 21; MKCV, 137; OYY, 38; VKM, 56.)	6	0,38
42.	Kat kat (ÇC, 21; DB, 170; GYİ, 27; Hİ, 33; SABÜ, 7; SÇÇ, 89.)	6	0,38
43.	Kolay kolay (GYİ, 70; OYY, 87; SABÜ, 8; ZB, 20, 36, 61.)	6	0,38
44.	Oradan oraya (BBB, 36; FTI, 24; MKCV, 26, 38, 46; SÇÇ, 30.)	6	0,38
45.	Rahat rahat (BBB, 34; ÇZ, 19; DB, 175; GBTEA, 25; OYY, 43; SABÜ, 47.)	6	0,38
46.	Saçma sapan (DB, 86, 93; KBBO, 60, 78, 101; MKCV, 63.)	6	0,38
47.	Sessiz sessiz (DB, 106; KBBO, 74, 125; KK, 55; MKCV, 198; OYY, 95.)	6	0,38
48.	Seve seve (DGİÇ, 12; KK, 10; MKCV, 164, 184; VKM, 32, 95.)	6	0,38
49.	Süklüm püklüm (BÇK, 55; KBBO, 32, 36; KK, 33; KŞÜ, 30; OYY, 60.)	6	0,38
50.	Üç dört (ÇC, 40; FG, 58; KK, 57; ZB, 36, 41, 44.)	6	0,38
51.	Üst baş (ÇZ, 26, 43; GYİ, 44, 101; KŞÜ, 21; SÇÇ, 48.)	6	0,38
52.	Baka baka (DB, 88, 120, 144; VKM, 59; YT, 32.)	5	0,32
53.	Boş boş (BÇK, 76; Hİ, 30; KBBO, 97, 130; VKM, 32.)	5	0,32
54.	Çoluk çocuk (BBB, 64, 66; BÇK, 114; OYY, 104, 137.)	5	0,32
55.	Derin derin (BÇK, 75; DTK, 37; FTI, 56; SABÜ, 33; SÇÇ, 29.)	5	0,32
56.	Döner dönmez (BÇK, 56; DB, 57; FG, 27, 29; ZB, 10.)	5	0,32
57.	Düşünceli düşünceli (FG, 17; MKCV, 73; VKM, 105; ZB, 64, 101.)	5	0,32
58.	Gider gitmez (DB, 34; KBBO, 21; KHG, 57; SABÜ, 88; VKM, 113.)	5	0,32
59.	Girer girmez (BÇK, 71; ÇC, 61; DB, 19; VKM, 88; ZB, 70.)	5	0,32
60.	Günden güne (BÇK, 54; NA, 55; SÇÇ, 22, 97; VKM, 107.)	5	0,32
61.	İster istemez (DB, 61; GBTEA, 14; OYY, 149; SÇÇ, 97; ZB, 95.)	5	0,32
62.	Kendi kendime (DB, 39, 120; Hİ, 11, 19; SABÜ, 16.)	5	0,32
63.	Kocaman kocaman (OD, 15, 35; ÜKBD, 4; ZB, 41, 60.)	5	0,32
64.	Koyar koymaz (ÇC, 38, 39, 52; MKCV, 171; SÇÇ, 21.)	5	0,32
65.	Soluk soluğa (BÇK, 22; ÇZ, 28; FTI, 24; OD, 18; ZB, 28.)	5	0,32
66.	Söylene söylene (BÇK, 66; DB, 44, 122, 162; KŞÜ, 51.)	5	0,32
67.	Üst üste (BÇK, 220; ÇZ, 19; MKCV, 163; SABÜ, 74; SÇÇ, 104.)	5	0,32
	Toplam	**584**	**36,93**

Çalışmada toplam 706 farklı ikileme belirlenmiştir. Tespit edilen ikilemelerden en sık tekrarlanan 67'si çocuk kitaplarında 584 (%36,93) defa kullanılmıştır. Belirlenen diğer 639 ikilem ise 997(%63,07) defa kullanılmıştır. Çalışmada incelenen çocuk kitaplarında toplam 1581 (%100,0) defa

Batı Anadolu Eğitim Bilimleri Dergisi, (2026), 17 (1), 329-364.
Western Anatolia Journal of Educational Sciences, (2026), 17 (1), 329-364.
Araştırma Makalesi / ResearchPaper

ikilem kullanıldığı belirlenmiştir. Çocuk kitaplarında tespit edilen diğer ikilemelerden bazıları ise şunlardır; Abuk subuk (VKM, 19.), Acayip acayip (OYY, 35.), Acele acele (ÇZ, 41; MKCV, 118.), Acı acı (DTK, 53; KŞÜ, 55.), Basa basa (ÇZ, 16; FTI, 24; KŞÜ, 36.), Baş başa (BÇK, 178; ÇC, 28; GYİ, 15; VKM, 36.), Başlar başlamaz (VKM, 84.), Başlı başına (MKCV, 173.), Canla başla (BBB, 114; SABÜ, 92.), Cayır cayır (DB, 145.), Cıvıl cıvıl (BÇK, 25; ÇZ, 20; FTI, 88.), Cicili bicili (BÇK, 210.), Çabuk çabuk (MKCV, 12; VKM, 27.), Çağrılı çağrısız (BÇK, 230.), Çakmak çakmak (BÇK, 235.), Çala çala (VKM, 109.), Dağıta dağıta (NA, 40.), Daha daha (YT, 56.), Dal budak (BÇK, 129.), Dalar dalmaz (KŞÜ, 62.), Eğilip bükülmek (F, 48.), Eğip bükmek (BÇK, 126.), Ekip biçmek (BÇK, 219.), Eksik gedik (VKM, 20.), Fakir fukara (BÇK, 5; DGİÇ, 24.), Falan filan (KBBO, 104; KŞÜ, 71; SABÜ, 39.), Farklı farklı (BBB, 43, 48.), Fıldır fıldır (GYİ, 147.), Geçer geçmez (SÇÇ, 97.), Geçip giden (BÇK, 149.), Geçip gitmek (BÇK, 22; GYİ, 28.), Geçmek geçmemek (BÇK, 213.), Hal tavır (BÇK, 185.), Haldur huldur (OYY, 65.), Ham hum (ÇZ, 38.), Harf harf (MKCV, 137.), İçli içli (SÇÇ, 55.), İçten içe (FTI, 20; KŞÜ, 45.), İki üç (BÇK, 69; KŞÜ, 9; OYY, 98.), İkide bir (FG, 52.), Kademe kademe (F, 35.), Kan ter (KŞÜ, 40.), Kana kana (F, 19; SÇÇ, 109; ZB, 99.), Kıpır kıpır (VKM, 54.), Lapa lapa (BÇK, 135; BZU, 34; VKM, 34.), Lime lime (YT, 54, 60; KŞÜ, 44.), Madde madde (MKCV, 89.), Mahçup mahçup (KHG, 54.), Mahzun mahzun (KBBO, 130.), Masum masum (KHG, 26.), Nazlı nazlı (FTI, 22; MKCV, 45; OYY, 70; SABÜ, 10.), Nefis nefis (OYY, 25.), Neler neler (ABÖ, 18; KŞÜ, 26.), Neşeli neşeli (KBBO, 20.), Odadan odaya (DGİÇ, 2.), Okşaya okşaya (VKM, 94.), Okur okumaz (MKCV, 44; VKM, 18.), Okuya okuya (DB, 140.), Öfkeli öfkeli (SABÜ, 64.), Öpe koklaya (BÇK, 38.), Öve öve (BÇK, 236.; VKM, 96.), Öyle böyle (GBTEA, 18.), Pahalı pahalı (SABÜ, 28.), Palas pandıras (KBBO, 11; OYY, 113, 135.), Paldır küldür (KHG, 19; MKCV, 101; ZB, 27, 78.), Parça parça (SABÜ, 41.), Renk renk (BÇK, 166; FTI, 84; ZB, 39.), Renkten renge (BÇK, 81.), Sabah akşam (BÇK, 25; GBTEA, 17.), Sabah sabah (BÇK, 14; KBBO, 28, 45; KK, 41.), Saça saça (BÇK, 234.), Saf saf (MKCV, 65.), Şaşırdıkça şaşırmak (DB, 75.), Şaşkın şavalak (BÇK, 72.), Şehir şehir (F, 39.), Şehla şehla (OYY, 55.), Tamı tamına (MKCV, 160.), Tane tane (GYİ, 48.), Tanışır tanışmaz (KŞÜ, 52.), Tarla tapan (OYY, 149.), Uç uca (VKM, 12; ZB, 56.), Uçsuz bucaksız (GYİ, 41; MKCV, 105.), Uçup uçup (Hİ, 12.), Ufak ufak (FTI, 62.), Üçer beşer (OYY, 60, 69.), Üçer üçer (SABÜ, 91.), Ülke ülke (F, 39.), Üzgün üzgün (SABÜ, 84.), Vah vah (FG, 8.), Varır varmaz (KŞÜ, 47.), Varsa yoksa (YT, 19.), Vay vay (MKCV, 118.), Yağlı yağlı (DB, 124.), Yaka paça (BÇK, 197.), Yakalayıp yakalayıp (SABÜ, 8.), Yakar yakmaz (ZB, 54.), Zıplata zıplata (MKCV, 161.), Zıplaya zıplaya (VKM, 34; ZB, 38.), Zırt pırt (OYY, 33.).

Çocuk kitaplarında belirlenen yansıma sözcükler ve yansıma ikilemeler birlikte ele alınmış ve en sık tekrarlananlar ile sıklık ve yüzde değerlerine Tablo 5'te yer verilmiştir.

Tablo 5.
Çalışmada incelenen çocuk kitaplarında tespit edilen yansıma sözcük, yansıma ikilemeler ile sıklık ve yüzde değerleri

	Yansıma Sözcükler ve Yansıma İkilemeler	***f***	***%***
1.	Kıkırdamak (BÇK, 57; ÇZ, 54; KHG, 56; KŞÜ, 18; MKCV, 39; NA, 24; OYY, 34.)	7	2,20
2.	Şşştt (ÇZ, 38; FG, 12; KHG, 16, 22, 33; ZB, 75, 78.)	7	2,20
3.	Kıpırtı (ÇC, 63; NA, 34; OD, 10; SÇÇ, 37, 53; ZB, 24.)	6	1,88
4.	Parıltı (FTI, 89; KBBO, 23; NA, 18, 21; OYY, 104; ZB, 7.)	6	1,88
5.	Vızıldamak(vızıltı) (BBB, 8, 12, 62; BÇK, 79; KŞÜ, 48.)	5	1,57
6.	Oflamak (BÇK, 47; F, 15; MKCV, 8; NA, 5; OYY, 74.)	5	1,57
7.	Horul horul (BÇK, 125; Hİ, 53; VKM, 42, 69, 115.)	5	1,57
8.	Çıt (ÇC, 37; FTI, 52; MKCV, 91; YT, 44.)	4	1,26

Batı Anadolu Eğitim Bilimleri Dergisi, (2026), 17 (1), 329-364.
Western Anatolia Journal of Educational Sciences, (2026), 17 (1), 329-364.
Araştırma Makalesi / ResearchPaper

9.	Homurtu (BÇK, 18, 201; GYİ, 67; SABÜ, 66.)	4	1,26
10.	Kıkır kıkır (BÇK, 192; DB, 25; ZB, 34, 85.)	4	1,26
11.	Şapır şupur (MKCV, 161; OYY, 24, 34, 113.)	4	1,26
12.	Tıkırtı (BÇK, 124; ÇZ, 10; KHG, 18; ZB, 54.)	4	1,26
13.	Miyav (DTK, 24, 27, 38; KHG, 25.)	4	1,26
14.	Hırıltı (BBB, 36; BÇK, 83; GYİ, 49; YT, 44.)	4	1,26
15.	Çıtırtı (GYİ, 39; VKM, 55; ZB, 7.)	3	0,94
16.	Fısıltı (BÇK, 123; GBTEA, 35; KŞÜ, 72.)	3	0,94
17.	Fokur fokur (MKCV, 9, 58; OYY, 130.)	3	0,94
18.	Güm (ÇZ, 35; KHG, 17; MKCV, 125.)	3	0,94
19.	Güm güm (BÇK, 79; MKCV, 28, 69.)	3	0,94
20.	Hışırtı (BÇK, 194; ÇZ, 35; OD, 27.)	3	0,94
21.	Kikirdemek (GBTEA, 44; KBBO, 87; OYY, 19.)	3	0,94
22.	Miyavlamak (DTK, 32; GBTEA, 27; MKCV, 40.)	3	0,94
23.	Oflayıp poflamak (KŞÜ, 56; SABÜ, 69; VKM, 83.)	3	0,94
24.	Pat (BÇK, 47; MKCV, 142; ZB, 34.)	3	0,94
25.	Pıt pıt (ANG, 19; MKCV, 101, 153.)	3	0,94
26.	Şak şak (DGİÇ, 6, 30; MKCV, 196.)	3	0,94
27.	Şiişt (KŞÜ, 44; MKCV, 87; ZB, 30.)	3	0,94
28.	Tıslamak (BÇK, 60; DTK, 20; KŞÜ, 44.)	3	0,94
	Toplam	**111**	**34,90**

Çalışmada toplam 205 farklı yansıma sözcük belirlenmiştir. Tablo 5 incelendiğinde çalışmada incelenen çocuk kitaplarında en sık tekrarlanan 28 farklı yansıma sözcüğün toplamda 111 (%34,90) defa kullanıldığı belirlenmiştir. Çocuk kitaplarında belirlenen diğer 177 yansıma sözcük ve yansıma ikilemeler ise toplam 207(%65,10) defa kullanılmıştır. Yansıma sözcüklerin tamamı ise çalışmada 318 (%100,0) defa kullanılmıştır. Tespit edilen diğer yansıma sözcük ve ikilemeler şunlardır: Ah ah (BBB, 67; DGİÇ, 15.), Ahh (ZB, 86.), Beeeaa (FTI, 61.), Bırr (VKM, 22.), Böğğ (KHG, 59.), Böğürmek (BÇK, 79.), Böğürtü (BÇK, 128.), Cık (DB, 152; MKCV, 144.), Cık cık (Hİ, 41.),Cırıl cırıl (BÇK, 225.), Cırlamak (BÇK, 17.), Cırtt (KBBO, 11.), Cıvıl cıvıl (BÇK, 129.), Cıvıltı (KK, 44.), Cızırdamak (KŞÜ, 58.), Cızırtı (KK, 12.), Cızz (MKCV, 109.), Cikcik (OYY, 144.), Ciyak ciyak (BÇK, 224.), Ciyaklamak (BÇK, 226.), Cump (ZB, 42.), Çan çan (BÇK, 111.), Çat (ÇC, 54; KK, 24.), Çatır çutur (OYY, 152.), Çatır patır (OYY, 59.), Çatırtı (ÇC, 46; OD, 18.), Çın çın (BÇK, 143.), Çınlanmak (BÇK, 96.), Çıtırdamak (GYİ, 81.), Çıtlatmak (BÇK, 28.), Çitlemek (KBBO, 20.), Düt (DB, 167.), Faşır fuşur (OYY, 128.), Fırlamak (BÇK, 21.), Fısıldamak (BÇK, 19.), Fısıldaşmak (MKCV, 108.), Fısır fısır (ZB, 107.), Fijtt (BBB, 58.), Fiuvv (MKCV, 89, 127.), Fokurdamak (ÇZ, 17.), Fokurdatmak (OYY, 148.), Foss (MKCV, 94.), Foşur foşur (BÇK, 78.), Füttüü (ZB, 22.), Gıcırdatmak (BÇK, 125.), Gıcırtı (Hİ, 56.), Gırçgırç (GBTEA, 32.), Guguk guk (ABÖ, 16.), Gulugulu (ABÖ, 14.), Guruldamak (BÇK, 129; F, 36.), Gurultu (GYİ, 64; KŞÜ, 7.), Gümbürtü (MKCV, 125.), Gümlemek (BÇK, 221.), Güpgüp (FG, 17.), Gürlemek (BÇK, 41.), Gürül gürül (SÇÇ, 71.), Gürültü (BÇK, 174.), Haşırt (MKCV, 102.), Hehe (MKCV, 50.), Hev (KHG, 29.), Hıçkıra hıçkıra (BÇK, 128; SÇÇ, 40.), Hıçkırık (OYY, 23, 192.), Hık (OYY, 98.), Hırt hırt (KBBO, 57.), Hiişşşt (KŞÜ, 20; KK, 40.), Hohlama (BÇK, 14.), Homur homur (DB, 182; FTI, 55.), Homurdana homurdana (BÇK, 204.), Homurdanmak (BÇK, 14.), Hop (DB, 110; KHG, 13.), Hoplaya zıplaya (BÇK, 201.), Hor hor (FG, 38.), Horultu (DB, 25.), Hurraa (MKCV, 23.), Immhh (MKCV, 38.), Işıl ışıl (ÜKBD, 17.), İnilti (SABÜ, 74.), İnlemek (BÇK, 134.), Kahkah (KBBO, 11.), Kakarakikiri (BÇK, 62.), Katır kutur (MKCV, 161.), Kıkırdaya kikirdeye (BÇK, 147.), Kıpır kıpır (BÇK, 22.), Kıpırdanmak (BÇK,

Batı Anadolu Eğitim Bilimleri Dergisi, (2026), 17 (1), 329-364.
Western Anatolia Journal of Educational Sciences, (2026), 17 (1), 329-364.
Araştırma Makalesi / ResearchPaper

187.), Kırtlayaçırtlaya (BÇK, 210.), Kıtır kıtır (DB, 170; MKCV, 93.), Klikk (MKCV, 125.), Kükreme (ZB, 53.), Küt (KBBO, 22.), Kütürtü (OYY, 104.), Küütt (ÇZ, 13; MKCV, 141.), Lıkır lukur (MKCV, 161.), Mırıldanmak (BÇK, 16; OD, 15.), Mırıltı (ÇZ, 12; FTI, 79.), Mırnavv (ÇZ, 12.), Mıyyk (KHG, 33.), Mrr (KHG, 25.), Oflayıp puflamak (KŞÜ, 7; MKCV, 116.), Oflayıp tıslayıp (OYY, 33.), Oh (NA, 12.), Öhhööööhhööö (ÇZ, 40.), Ötüşme (ZB, 53.), Pat pat (KŞÜ, 35.), Patır kütür (OYY, 44.), Patır patır (BÇK, 115.), Pır pır (BÇK, 21.), Pırıltı (KŞÜ, 76.), Pırr (KŞÜ, 68; KHG, 26.), Pısırpısır (ZB, 47.), Pıtır pıtır (KŞÜ, 27; YT, 59.), Pıtırtı (BÇK, 90.), Pisstpisst (ÇZ, 15.), Pişt (KŞÜ, 44.), Ploşşş (KHG, 24.), Pof (KHG, 27; ZB, 87.), Pofur pofur (VKM, 12.), Prrr (KHG, 48.), Psst (ZB, 47.), Puf puf (BÇK, 112.), Pufidikpufidik (DB, 124.), Püskürte püskürte (YT, 43.), Şak (MKCV, 53.), Şakırdatmak (SABÜ, 77.), Şangır şungur (ÇZ, 15.), Şangırtı (BÇK, 65.), Şap şap(KŞÜ, 52.), Şapırdatmak (KK, 22.), Şaplak (BÇK, 44.), Şaplatmak (BÇK, 203.), Şıkırdatmak (BÇK, 143.), Şıllak (BBB, 121.), Şıllap (BBB, 18.), Şıngır mıngır (KŞÜ, 32.), Şıngırtı (ÇZ, 15.), Şıp (DB, 58.), Şıp şıp (VKM, 46.), Şıpır şıpır (BÇK, 12.), Şıpırtı (KHG, 18.), Şırıl şırıl (ZB, 50, 59.), Şırıltı (SÇÇ, 53.), Şırınk (KBBO, 20.), Şlapşlap (ÇZ, 10.), Tak (BÇK, 194; DB, 138.), Tak tak (FTI, 33.), Takır takır (ÇZ, 29; DB, 100.), Takır tukur (OYY, 59.), Takırtı (KHG, 33.), Tam-tam-tam (ZB, 87.), Tangırtı (BÇK, 66.), Tarr (OYY, 106.), Tık (F, 36; OYY, 61.), Tık tık KBBO, 112., Tıkırdamak (BÇK, 148.), Tıklatmak (ÇC, 59; ÇZ, 40.), Tıngırdamak (BÇK, 65.), Titremek (DGİÇ, 20.), Tom-tam-bam (ZB, 63.), Törtörtör (KŞÜ, 7.), Uflamak (MKCV, 8.), Uflayıp puflamak (MKCV, 52.), Uğuldamak (BÇK, 24; DTK, 9.), Uhuh (KHG, 27.), Uluma (ZB, 53.), Üfleye üfleye (ZB, 37.), Ühüühü (BBB, 19. 22.), Vırrak (KHG, 19, 21.), Vırrakvırrak (FG, 38.), Vız vız (BBB, 93.), Vızır vızır (BÇK, 13.), Viyaklamak (ZB, 94.), Vraaak (OD, 32.), Vrohvroh (BBB, 28.), Zangır zangır (MKCV, 178; OYY, 82.), Zınk (BBB, 59; ZB, 27.), Zıp zıp (BÇK, 66.), Zıplamak (BÇK, 40.), Zırıldama (BÇK, 109.)

Çocuk kitaplarında belirlenen argo ve kaba söz bildiren sözcüklerden en sık tekrarlananlar ile sıklık ve yüzde değerlerine Tablo 6'da yer verilmiştir.

Tablo 6.
Çalışmada incelenen çocuk kitaplarında tespit edilen argo ve kaba söz bildiren söz varlığı ögeleri ile sıklık ve yüzde değerleri

	Argo ve Kaba Söz Bildiren Söz Varlığı Ögeleri	***f***	***%***
1.	Gıcık (BÇK, 75; DB, 15, 56, 116.)	4	2,47
2.	Aptal (BÇK, 17; GBTEA, 53; VKM, 20.)	3	1,85
3.	Tüymek (BÇK, 177; F, 22; KBBO, 9.)	3	1,85
4.	Ulan (KBBO, 34; YT, 12, 52.)	3	1,85
	Toplam	**13**	**8,02**

Çalışmada toplam 135 farklı argo ve kaba söz bildiren sözcüğe rastlanmıştır. Tablo 6 incelendiğinde çalışmada incelenen çocuk kitaplarında en sık tekrarlandığı belirlenen 4 farklı argo ve kaba söz bildiren sözcüğün toplamda 13 (%8,02) defa kullanıldığı belirlenmiştir. Belirlenen diğer 131 argo ve kaba söz ise 149 (%91,98) defa kullanılmıştır. İncelenen çocuk kitaplarında toplam 162 (%100,0) argo ve kaba söz kullanımı tespit edilmiştir. Tespit edilen diğer argo ve kaba söz bildiren söz varlığı ögeleri şunlardır: Akılsız (BBB, 59.), Aklı kıt (DB, 46.), Alık (BÇK, 17.), Araklamak (BÇK, 120.), Aşırmak (BÇK, 122; DB, 139.), Aşüfte (BÇK, 194.), Atarlanmak (DB, 79, 162.), Atarlı (DB, 79.), Atlamak (bir şeye) (DB, 75.), Atmak (kafadan) (DB, 146.), Aylak (DB, 36.), Ayvayı yemek (BÇK, 127.), Bayat (KBBO, 72, 106.), Beyinsizce (DB, 43.), Bir durumu çakmak (DB, 108.), Bir şeyden yırtmak (DB, 75.), Boş vermek (KK, 37, 55.), Cepçi (BÇK, 9.), Çakal (DB, 77.), Çakmak (BÇK, 89; MKCV, 58.), Çaktırmak (BBB, 86.), Çarpmak (BÇK,

Batı Anadolu Eğitim Bilimleri Dergisi, (2026), 17 (1), 329-364.
Western Anatolia Journal of Educational Sciences, (2026), 17 (1), 329-364.
Araştırma Makalesi / ResearchPaper

160.), Çömez (BÇK, 161.), Çulsuz (BÇK, 194.), Çürük (GBTEA, 53.), Dalga geçmek (ZB, 25.), Dandik (BÇK, 43.), Deli (DB, 119.), Delirmiş (DB, 54.), Deyyus (BÇK, 98.), Duba gibi (DB, 189.), Edepsiz (DB, 94.), Enayi (BÇK, 169.), Enselemek (DB, 117.), Fırça atmak (BÇK, 207.), Fırsatçı (GBTEA, 57.), Fıstık gibi (DB, 15.), Fiyakalı (KŞÜ, 7.), Fiyasko (DB, 117.), Gammazlamak (BÇK, 161.), Gamsız (DB, 37.), Gıcır (DB, 92; YT, 14.), Hadsiz (BBB, 40.), Halt yemek (BÇK, 194.), Hayta (BÇK, 103.), Hazırcı (DB, 92.), Herif (BÇK, 92.), İçine etmek (BÇK, 179.), İnek (BÇK, 55.), İşini bitirmek (SABÜ, 70.), Jeton düşmek (BÇK, 209.), Kafa yapmak (BÇK, 58.), Kafası basmak (BÇK, 155.), Kafayı sıyırmak (BÇK, 11.), Kafayı yemek (BÇK, 91.), Kakalamak (DB, 157.), Kalaylamak (BÇK, 138.), Kansız (BÇK, 88.), Kazıklamak (DB, 69.), Kesmemek (DB, 168.), Kıro (KBBO, 87.), Kıtır (BÇK, 93.), Kıtır atmak (BÇK, 137.), Kıyak (BÇK, 180.), Kokona (BÇK, 144.), Kopmak (ÇC, 54.), Köfteyi çakmak (OYY, 131.), Köpürmek (DB, 192.), Küstah (BÇK, 174.), Lan (YT, 16.), Malak (BÇK, 83.), Martaval (BÇK, 139.), Matrak geçmek (MKCV, 111.), Mevzuya uyanmak (OYY, 132.), Münasebetsiz (DB, 177.), Nalları dikmek (BÇK, 81.), Nanay (BÇK, 190, 237.), Numara (BÇK, 109; KBBO, 16.), Numara çekmek (DB, 180.), Numaracı (BÇK, 34.), Oha (BÇK, 75.), On numara (DB, 114.), Palavra (BÇK, 234.), Palavracı (SABÜ, 71.), Pasaklı (NA, 6.), Patavatsız (NA, 16.), Patlamak (DB, 91.), Pire torbası (GBTEA, 57.), Pis (ÇC, 27.), Pisboğaz (DB, 168.), Pislik (DB, 65.), Racon (BÇK, 62.), Saksı (MKCV, 52.), Salmak (DB, 86.), Sana ne (DB, 39. 95.), Satmak (KBBO, 141; MKCV, 77.), Sümük (BÇK, 12.), Şapşal (DB, 65.), Şarlamak (BÇK, 217.), Şom ağızlı (DB, 71.), Takılmak (DB, 29.), Takmak (BÇK, 48.), Takmamak (DB, 56; NA, 38.), Tantana (BÇK, 178.), Temiz (DB, 32.), Terbiyesiz (DB, 129.), Tıkırında (OYY, 89; BÇK, 84.), Tırt (DB, 115.), Tiye almak (OYY, 104.), Topuklamak (DB, 132, 152.), Toraman (DB, 94.), Toslamak (BÇK, 24.), Toz olmak (BÇK, 49; DB, 174.), Turp sıkmak (BÇK, 120.), Uyduruk (NA, 50.), Üçkağıtçı (DB, 37.), Üşütmek (BÇK, 33.), Vınlamak (BÇK, 80.), Volta atmak (BÇK, 214.), Yalakalık (BÇK, 238.), Yan çizmek (BÇK, 226.), Yaş (BÇK, 212.), Yırtmak (DB, 144; MKCV, 184.), Yuh artık (OYY, 139; BÇK, 78.), Yumulmak (BÇK, 122.), Yutmak (BÇK, 148.), Yürütmek (BÇK, 121.), Zavallı (DB, 10, 187.), Zevzek (BÇK, 195, 237.), Zıbarmak (BÇK, 199.), Zilli (BÇK, 133.)

Çocuk kitaplarında belirlenen pekiştirme sözcüklerinden en sık tekrarlananlar ile sıklık ve yüzde değerlerine Tablo 7'de yer verilmiştir.

Tablo 7.
Çalışmada incelenen çocuk kitaplarında tespit edilen pekiştirme bildiren söz varlığı ögeleri ile sıklık ve yüzde değerleri

	Pekiştirme Bildiren Söz Varlığı Ögeleri	***f***	***%***
1.	Bembeyaz (BÇK, 28; BZU, 34; ÇC, 6; DB, 163; DTK, 13, 14, 30; FTI, 51; GYİ, 39; Hİ, 37; KHG, 39; KŞÜ, 40; MKCV, 141; OYY, 60; SÇÇ, 18, 21, 93; VKM, 34; YT, 40; ZB, 91.)	20	9,66
2.	Sımsıkı (BÇK, 20; BZU, 38; ÇC, 60; DTK, 48; F, 59; GYİ, 117; KŞÜ, 72; MKCV, 29; OYY, 61, 90, 103, 137.)	12	5,80
3.	Masmavi (Hİ, 54; ANG, 19; BÇK, 200; BZU, 15; ÇC, 43; ÇZ, 12; DTK, 13; KHG, 39; KK, 48; NA, 6; OYY, 74.)	11	5,31
4.	Upuzun (BÇK, 155; FTI, 15; Hİ, 9, 41; KBBO, 64; KŞÜ, 35; MKCV, 70, 96; VKM, 12, 15, 81.)	11	5,31
5.	Kıpkırmızı (ÇC, 55; FTI, 24, 60; GBTEA, 40; KBBO, 113; MKCV, 70, 115; OYY, 41, 130.)	9	4,38
6.	Simsiyah (BÇK, 141; ÇC, 63; DTK, 13; FG, 41; GBTEA, 34; SÇÇ, 38; KHG, 5, 8, 20.)	9	4,38
7.	Yemyeşil (BÇK, 84; DB, 114; DGİÇ, 4; F, 18; KŞÜ, 25; OYY, 104, 192; SÇÇ, 33.)	8	3,86
8.	Yepyeni (Hİ, 40; KŞÜ, 45; MKCV, 122; SÇÇ, 47, 106; YT, 14; ZB, 29, 53.)	8	3,86
9.	Bambaşka (FTI, 88; GYİ, 14, 32; KHG, 11; KŞÜ, 19, 65; SÇÇ, 37; ZB, 88.)	8	3,86
10.	Sapsarı (BÇK, 129; BZU, 15; DB, 74; FTI, 33; Hİ, 19; KŞÜ, 45; SÇÇ, 62.)	7	3,38

Batı Anadolu Eğitim Bilimleri Dergisi, (2026), 17 (1), 329-364.
Western Anatolia Journal of Educational Sciences, (2026), 17 (1), 329-364.
Araştırma Makalesi / ResearchPaper

11.	Besbelli (BÇK, 29; KŞÜ, 39; MKCV, 17; SÇÇ, 54; VKM, 100.)	5	2,41
12.	Bomboş (BZU, 8; FTI, 68; KŞÜ, 10; MKCV, 128; SÇÇ, 22.)	5	2,41
13.	Büsbütün (BÇK, 78; GYİ, 15; SABÜ, 60; SÇÇ, 29; YT, 16.)	5	2,41
14.	Binbir (KŞÜ, 23; MKCV, 38; OYY, 24; VKM, 87.)	4	1,93
15.	Kapkara (MKCV, 125; SÇÇ, 99; ÜKBD, 15; YT, 48.)	4	1,93
16.	Koskoca (BÇK, 70; FTI, 69; KŞÜ, 15; SABÜ, 58.)	4	1,93
17.	Koskocaman (ÇZ, 10; MKCV, 94; VKM, 84; ZB, 72.)	4	1,93
18.	Paramparça (MKCV, 23, 74; OYY, 94, 164.)	4	1,93
19.	Tertemiz (ÇZ, 47; FTI, 80; KHG, 17; VKM, 93.)	4	1,93
20.	Yapayalnız (KHG, 11; OYY, 96; VKM, 65, 106.)	4	1,93
21.	Düpedüz (GYİ, 40, 96; VKM, 80.)	3	1,45
22.	Pespembe (FG, 22, 31; FTI, 80.)	3	1,45
23.	Sapasağlam (KŞÜ, 70; MKCV, 23; VKM, 87.)	3	1,45
24.	Sırılsıklam (KBBO, 45; MKCV, 74; SÇÇ, 38.)	3	1,45
	Toplam	**158**	**76,33**

Çalışmada toplam 64 farklı pekiştirme bildiren sözcüğe rastlanmıştır. Tablo 7 incelendiğinde çalışmada incelenen çocuk kitaplarında en sık tekrarlanan 24 farklı pekiştirme bildiren sözcüğün toplamda 158(%76,33) defa kullanıldığı belirlenmiştir. Belirlenen diğer 40 pekiştirme bildiren sözcük ise 49(%23,67) defa kullanılmıştır. İncelenen çocuk kitaplarında pekiştirme sözcüklerin toplam 207(%100,0) defa kullanıldığı belirlenmiştir. Tespit edilen diğer pekiştirme bildiren söz varlığı ögeleri şunlardır: Akıllı mı akıllı (BÇK, 49.), Apaçık (KBBO, 36.), Basbayağı (MKCV, 105.), Bombol (BÇK, 178.), Bumburuşuk (VKM, 44.), Cascavlak (BÇK, 15.), Cıscıbıldak (BÇK, 191.), Çırılçıplak (MKCV, 86.), Çukur mu çukur (OYY, 12.), Dapdaracık (BÇK, 185; ÇZ, 19.), Dimdik (BÇK, 119; FTI, 56.), Dopdolu (KK, 21.), Dupduru (KBBO, 92.), Dümdüz (ÇC, 8; MKCV, 111.), Engin mi engin (OYY, 19.), Garip mi garip (OYY, 62.), Geniş mi geniş (YT, 44.), Güzel mi güzel (SABÜ, 56.), Hapharika (OYY, 50, 167.), Hemencecik (SÇÇ, 22; ÜKBD, 24.), Hıphızlı (OYY, 46, 56.), Hızlıca (NA, 11.), Hiç ama hiç (BÇK, 79.), Kapkaranlık (ANG, 22; OYY, 90.), Karmakarışık (MKCV, 131.), Kesinkes (OYY, 62.), Kıpkızıl (ZB, 13.), Kıskıvrak (MKCV, 166.), Kopkoyu (OYY, 74.), Kupkuru (VKM, 106.), Küçücük (NA, 6.), Rengârenk (BÇK, 164; OYY, 5.), Sevimli mi sevimli (BÇK, 49.), Sımsıcak (SÇÇ, 51.), Sıpsıkıcı (KBBO, 116.), Sipsivri (KŞÜ, 23.), Şirin mi şirin (BÇK, 113.), Taptaze (VKM, 75.), Tastamam (OYY, 48, 95.), Uzun mu uzun (YT, 44.)

Çocuk kitaplarında belirlenen lakap bildiren söz varlığı ögeleri ile sıklık ve yüzde değerlerine Tablo 8'de yer verilmiştir.

Tablo 8.
Çalışmada incelenen çocuk kitaplarında tespit edilen lakap söz bildiren söz varlığı ögeleri ile sıklık ve yüzde değerleri

	Lakap Bildiren Söz Varlığı Ögeleri	***f***	***%***
1.	Çokbilmiş (GBTEA, 14, 18.)	2	12,5
2.	Titiz (KBBO, 38, 101.)	2	12,5
3.	Bilgin (GBTEA, 14.)	1	6,25
4.	Çeşit (MKCV, 195.)	1	6,25
5.	Deli (KBBO, 61.)	1	6,25
6.	Fibo(MKCV, 43.)	1	6,25

Batı Anadolu Eğitim Bilimleri Dergisi, (2026), 17 (1), 329-364.
Western Anatolia Journal of Educational Sciences, (2026), 17 (1), 329-364.
Araştırma Makalesi / ResearchPaper

7.	Garip (DB, 51.)	1	6,25
8.	Gıcır (DB, 92.)	1	6,25
9.	Kel (DB, 102.)	1	6,25
10.	Küçük (DB, 58.)	1	6,25
11.	Maksimini (MKCV, 107.)	1	6,25
12.	Mekanik kuş (Hİ, 40.)	1	6,25
13.	Tombul ayran (MKCV, 101.)	1	6,25
14.	Uzun (DB, 58.)	1	6,25
	Toplam	**16**	**100,0**

Çalışmada toplam 14 farklı lakap bildiren sözcüğe rastlanmıştır. Tablo 8 incelendiğinde çalışmada incelenen çocuk kitaplarında 14 farklı lakap bildiren sözcüğün toplamda 16 defa kullanıldığı belirlenmiştir.

Çocuk kitaplarında belirlenen doldurma sözlerden en sık tekrarlananlar ile sıklık ve yüzde değerlerine Tablo 9'da yer verilmiştir.

Tablo 9.
Çalışmada incelenen çocuk kitaplarında tespit edilen doldurma sözler ile sıklık ve yüzde değerleri

	Doldurma Sözler	***f***	***%***
1.	Şey (BBB, 122; ÇC, 55; ÇZ, 29, 46; F, 20, 40, 48; KHG, 19, 30, 56; KK, 21, 30; KŞÜ, 58; MKCV, 11, 15, 18; NA, 36; OYY, 22, 82; VKM, 23, 48.)	21	13,63
2.	Falan (BBB, 40, 46; DB, 60, 74, 83, 94; GBTEA, 12, 25; KBBO, 50; KK, 21; KŞÜ, 41; MKCV, 46, 116; SABÜ, 54, 81; ZB, 37.)	16	10,40
3.	Yahu (BBB, 26; DB, 11; F, 15; FTI, 21; GBTEA, 54; KBBO, 78; KŞÜ, 26, 78; MKCV, 16; OYY, 56; YT, 43; ZB, 34.)	12	7,80
4.	Aaa (DB, 75, 137; KBBO, 45, 97; KHG, 40; VKM, 21.)	6	3,9
5.	Ay (ABÖ, 9; DB, 32, 136; FTI, 20; KHG, 18.)	5	3,25
6.	Ah (F, 34; Hİ, 13, 45; KHG, 25; YT, 19.)	5	3,25
7.	Hım (F, 40; ÇC, 55; OYY, 82; VKM, 38; KK, 34.)	5	3,25
8.	Vay be (BBB, 14; DB, 43; F, 40; VKM, 77; YT, 38.)	5	3,25
9.	Filan (ÇZ, 37; KŞÜ, 18, 69; OD, 21.)	4	2,60
10.	Ayol (ABÖ, 10; DB, 33; Hİ, 13; ZB, 32.)	4	2,60
11.	Aman (BBB, 36; KŞÜ, 19; ZB, 72.)	3	1,95
12.	Ee (DB, 75; VKM, 20; YT, 30.)	3	1,95
13.	Falan filan (KBBO, 104; KŞÜ, 71; SABÜ, 39.)	3	1,95
14.	Peh (BBB, 70; KBBO, 8, 115.)	3	1,95
15.	Tüh (DB, 75; KBBO, 47; KŞÜ, 10.)	3	1,95
16.	Vay canına (ÇC, 8; FTI, 66; GBTEA, 43.)	3	1,95
	Toplam	**101**	**65,59**

Çalışmada toplam 57 farklı doldurma söze rastlanmıştır. Tablo 9 incelendiğinde çalışmada incelenen çocuk kitaplarında en sık tekrarlanan 16 farklı doldurma sözün toplamda 101(%65,59) defa kullanıldığı belirlenmiştir. Diğer 41 doldurma sözün ise toplamda 53(%34,41) defa kullanıldığı belirlenmiştir. Çalışmada incelenen çocuk kitaplarında doldurma sözlerin toplam 154 (%100,0) defa kullanıldığı belirlenmiştir. Tespit edilen diğer doldurma sözler şunlardır: Ah ah (BBB, 67; DGİÇ, 15.), Aha

Batı Anadolu Eğitim Bilimleri Dergisi, (2026), 17 (1), 329-364.
Western Anatolia Journal of Educational Sciences, (2026), 17 (1), 329-364.
Araştırma Makalesi / ResearchPaper

(KBBO, 99; MKCV, 156.), Aman canım (GBTEA, 12, 17.), Aman yaa (DB, 12.), E mi? (FG, 22.), Eh (DGİÇ, 1; KŞÜ, 55.), Ehemm (VKM, 9.), Ey gidi (FG, 8.), Ha! (Hİ, 33.), Hadi canım (MKCV, 13.), Hay Allah (KK, 34.), Haydaa (DB, 36; MKCV, 50.), Heyoo (Hİ, 29.), Hı-hıh (ZB, 64.), Hıı (DB, 69.), Hoppalaa (ZB, 61.), Iıı (KŞÜ, 32.), Kem küm (BBB, 25, 36.), Mikk (VKM, 24.), Mişmiş de muş muş (KBBO, 111.), Ne bileyim (YT, 9.), Of (DB, 64.), Oh (NA, 12; YT, 16.), Ohooo (OD, 21.), Öff (KBBO, 15.), Peki (ÇC, 22; F, 53.), Şincik (OYY, 49.), Şöyle oluveriyor (OYY, 49.), Şşş (OYY, 11; ÇZ, 10.), Ta tataaa (Hİ, 51.), Tabii ya (BBB, 80.), Tee (BBB, 24.), Var ya (DB, 84; OYY, 150.), Vay (MKCV, 53; VKM, 22.), Vay vay vay (DB, 82.), Yaa (MKCV, 38.), Yani (NA, 36.), Yapma yav (DB, 100.), Yav (DB, 38.), Yok artık (MKCV, 12.), Yoo (DB, 79; VKM, 64.)

Çocuk kitaplarında belirlenen terimler ile sıklık ve yüzde değerlerine Tablo 10'da yer verilmiştir.

Tablo 10.
Çalışmada incelenen çocuk kitaplarında tespit edilen terimler ile sıklık ve yüzde değerleri

	Terimler	***f***	***%***
1.	Dikdörtgen (F, 18; GYİ, 56; KŞÜ, 19.)	3	13,04
2.	Şiir (DB, 104; OYY, 21.)	2	8,69
3.	Metre (MKCV, 12, 26.)	2	8,69
4.	Astronom (MKCV, 16.)	1	4,34
5.	Bakteri (ÇC, 21.)	1	4,34
6.	Çarpı işareti (MKCV, 12.)	1	4,34
7.	Daire (DTK, 20.)	1	4,34
8.	Gök (YT, 9.)	1	4,34
9.	Hız (MKCV, 29.)	1	4,34
10.	Kilogram (MKCV, 26.)	1	4,34
11.	Mikrop (GBTEA, 52.)	1	4,34
12.	Mil (MKCV, 12.)	1	4,34
13.	Öykü (OYY, 21.)	1	4,34
14.	Saniye (MKCV, 26.)	1	4,34
15.	Santimetre (MKCV, 54.)	1	4,34
16.	Silindir (NA, 11.)	1	4,34
17.	Soru işareti (MKCV, 53.)	1	4,34
18.	Toplamak (MKCV, 29.)	1	4,34
19.	Yamaç (DTK, 30.)	1	4,34
	Toplam	**23**	**100,0**

Çalışmada toplam 19 farklı terime rastlanmıştır. Tablo 10 incelendiğinde çalışmada tespit edilen 19 farklı terimin toplamda 23 defa kullanıldığı belirlenmiştir.

Çocuk kitaplarında belirlenen ilişki sözlerinden en sık tekrarlananlar ile sıklık ve yüzde değerlerine Tablo 11'de yer verilmiştir.

Batı Anadolu Eğitim Bilimleri Dergisi, (2026), 17 (1), 329-364.
Western Anatolia Journal of Educational Sciences, (2026), 17 (1), 329-364.
Araştırma Makalesi / ResearchPaper

Tablo 11. Çalışmada incelenen çocuk kitaplarında tespit edilen ilişki sözleri ile sıklık ve yüzde değerleri

	İlişki Sözleri	***f***	***%***
1.	Teşekkür etmek (BBB, 127; BÇK, 120; ÇC, 24, 28; DB, 55, 58 126; DGİÇ, 30; GBTEA, 21, 41; GYİ, 49; KBBO, 41; KHG, 52, 53; KŞÜ, 53; MKCV, 91, 168; NA, 25, 40, 57; OD, 45; OYY, 24, 50, 92; SABÜ, 24, 32, 73; SÇÇ, 63; VKM, 63; YT, 12, 35; ZB, 43.)	32	8,00
2.	Lütfen (ABÖ, 5; BBB, 26, 36, 115; BÇK, 33; BZU, 11, 50; DTK, 14; F, 26, 28; GBTEA, 33, 41, 49, 65; GYİ, 15; Hİ, 9; KBBO, 30; KHG, 23, 52; MKCV, 166; NA, 37, 40, 45; SABÜ, 30, 69; SÇÇ, 15; ÜKBD, 9, 26; ÜKBD, 9, 26; ZB, 49.)	31	7,75
3.	Merhaba (BBB, 26, 111; BÇK, 16; BZU, 5; ÇC, 14, 52; F, 8, 15, 37; FTI, 67; GYİ, 115; Hİ, 40; KHG, 15; KK, 51, 53; KŞÜ, 52, 62; NA, 36; OYY, 27, 134; VKM, 111.)	21	5,25
4.	Hoş geldin (BÇK, 77; ÇC, 61; ÇZ, 22; DB, 73, 112; GYİ, 47; KBBO, 72, 112.; KHG, 38; KŞÜ, 8, 17, 60; MKCV, 20, 157; OYY, 17; SÇÇ, 63; VKM, 77; YT, 35; ZB, 111.)	19	4,75
5.	Özür dilemek (BÇK, 181; ÇZ, 46; DB, 145; KBBO, 45; KHG, 42, 47, 61; NA, 62; OD, 42; OYY, 14, 17; SABÜ, 48; SÇÇ, 48, 75; VKM, 42; ZB, 80.)	16	4,00
6.	Günaydın (BÇK, 12; ÇC, 51; ÇZ, 22; DTK, 43; F, 11; GYİ, 55; KBBO, 54; MKCV, 10; OYY, 17, 27; SÇÇ, 53; VKM, 61.)	12	3,00
7.	Tebrik etmek (BBB, 93; ÇC, 28; DB, 36, 146, 172; F, 60; GYİ, 115; KŞÜ, 21; MKCV, 188; SABÜ, 50, 88.)	11	2,75
8.	Sağ ol (ABÖ, 10; BÇK, 235; FG, 25; GYİ, 42; KBBO, 54; MKCV, 102; OYY, 42; VKM, 32; YT, 41; ZB, 76.)	10	2,50
9.	İnşallah (DB, 21, 79; KBBO, 127; MKCV, 35, 116, 118; SABÜ, 58; YT, 10; ZB, 52.)	9	2,25
10.	Aferin (BBB, 47; ÇZ, 22; FG, 17; MKCV, 25, 54; SABÜ, 77; VKM, 27; YT, 54; ZB, 46.)	9	2,25
11.	Rica etmek (BBB, 72, 122; BÇK, 151; GYİ, 147; KŞÜ, 15; OYY, 103; VKM, 103; ZB, 73.)	8	2,00
12.	Görüşürüz (DTK, 22, 24; KBBO, 10; MKCV, 97, 119; VKM, 42; YT, 41.)	7	1,75
13.	Afiyet olsun (BÇK, 121; DB, 41, 44; KBBO, 20; OYY, 24.)	5	1,25
14.	Afiyetle (BÇK, 97; BZU, 34; DTK, 23; GYİ, 62; ZB, 95.)	5	1,25
15.	Aman Allah'ım (BBB, 117; KBBO, 130; MKCV, 63, 68; SABÜ, 36.)	5	1,25
16.	Maşallah (BBB, 125; DB, 118; KBBO, 92; MKCV, 142; OYY, 156.)	5	1,25
17.	Valla (DB, 10; KŞÜ, 8, 37; YT, 18, 20.)	5	1,25
18.	Allah aşkına (MKCV, 112; OYY, 159; VKM, 10, 107.)	4	1,00
19.	Başüstüne (DB, 82; ZB, 43; SÇÇ, 54; VKM, 42.)	4	1,00
20.	Güle güle (BBB, 55; BÇK, 96; MKCV, 71; SABÜ, 24.)	4	1,00
21.	Hay Allah (KBBO, 45, 93, 111; MKCV, 13.)	4	1,00
22.	Kusura bakma (GYİ, 15; KŞÜ, 49; SABÜ, 8, 77.)	4	1,00
23.	Vallahi (FG, 11; KBBO, 41, 118; MKCV, 115.)	4	1,00
24.	Affedersin(iz) (KHG, 25; BÇK, 26; MKCV, 154.)	3	0,75
25.	Allah bilir (OYY, 123; OYY, 187; SABÜ, 57.)	3	0,75
26.	Bismillahirrahmanirrahim (DGİÇ, 22; KBBO, 22, 112.)	3	0,75
27.	Buyurun (BÇK, 123; KBBO, 70; MKCV, 107.)	3	0,75
28.	Hoşça kal (FG, 57; OYY, 153; VKM, 67.)	3	0,75
29.	İyi günler (F, 20; KŞÜ, 58, 66.)	3	0,75
30.	Kendine iyi bak (OYY, 167, 180; SÇÇ, 54.)	3	0,75
31.	Müsaadenizle (BBB, 26, 36, 111.)	3	0,75
32.	Ne haber? (BBB, 24; BÇK, 76; MKCV, 49.)	3	0,75
33.	Selam (KŞÜ, 49; DB, 82. 146.)	3	0,75
34.	Şükretmek (MKCV, 90; OYY, 19; ANG, 19.)	3	0,75
	Toplam	**267**	**66,75**

Güler, İ. A. ve Koçak Macun, B. (2026). 2000 yılı ve sonrası yayımlanan çok satan çocuk kitaplarının söz varlığı açısından incelenmesi. *Batı Anadolu Eğitim Bilimleri Dergisi,* 17(1), 329-364.
DOI. 10.51460/baebd.1678545

Batı Anadolu Eğitim Bilimleri Dergisi, (2026), 17 (1), 329-364.
Western Anatolia Journal of Educational Sciences, (2026), 17 (1), 329-364.
Araştırma Makalesi / ResearchPaper

Çalışmada ilişki sözleri; inanış, alkış ve kargış bildiren sözler; özür dileme, iyilik bilme ve rica bildiren sözler; selamlaşma, karşılaşma ve vedalaşma bildiren sözler; yeme ve içmeyle ilgili sözler, tekerlemeler ve kalıplaşmış sözler olacak şekilde toplam 6 alt başlık halinde incelenmiştir. Çalışmada toplam 151 farklı ilişki sözüne rastlanmıştır. Tablo 11 incelendiğinde çalışmada incelenen çocuk kitaplarında en sık tekrarlanan 37 farklı ilişki sözünün toplamda 267(%66,75) defa kullanıldığı belirlenmiştir. Tespit edilen 114 ilişki sözü size133(%33,25) defa kullanılmıştır. Çalışmada incelenen çocuk kitaplarında ilişki sözlerinin toplam 400 (%100,0) defa kullanıldığı belirlenmiştir. Tespit edilen diğer ilişki sözleri ise şunlardır: Ağzına sağlık (FTI, 56.), Aklına sağlık (DB, 61.), Allah Allah (KBBO, 16.), Allah bizi kazadan, beladan korusun (SABÜ, 17.), Allah günah yazmaz. (YT, 40.), Allah günahlarını affetsin (BÇK, 70.), Allah hepimize yardım etsin (SABÜ, 61.), Allah için (KBBO, 86.), Allah kolaylık versin (SABÜ, 39.), Allah korusun (OYY, 87.), Allah ne verdiyse (BÇK, 187.), Allah senin iyiliğini versin (OYY, 43.), Allah sevdiğine kavuştursun (DB, 84, 171.), Allah size başarılar versin (SABÜ, 40.), Allah yardım etti (OYY, 48.), Allah yüzümüze baktı (OYY, 180.), Allah'a emanet olun (OYY, 146.), Allah'a şükretmek (SABÜ, 16; OYY, 56.), Allah'a şükür (OYY, 56.), Allah'ı zikretmek (DGİÇ, 22.), Allah'ım bizi koru (OYY, 79.), Allah'ın işine bak (OYY, 69.), Allah'ın izniyle (MKCV, 21.), Allah'ın yardımıyla (MKCV, 21.), Allah'ından bul (BÇK, 74.), Aman ya Rabbi! (SABÜ, 63.), Amin (SABÜ, 40.), Beter ol (DB, 143.), Bizden uzak Allah'a yakın ol. (KBBO, 104.), Can sağlığı olsun (BÇK, 65.), Canın sağolsun (DB, 99.), Çok şükür (KBBO, 88.), Dilini eşek arısı sokasıca (BÇK, 124.), Gazamız mübarek olsun (OYY, 167.) Geçmiş olsun (YT, 40.), Günah (DB, 128.), Hakk'a kavuşmak (OYY, 110.), Hakkınızı helal edin (OYY, 146.), Hayırlı iş yapmak (OYY, 149.), Hayırlı kandiller (DB, 118.), Hayırlı olsun (BÇK, 213; YT, 18.), Hayırlısı olsun (KBBO, 75; KK, 35.), Helal olsun (OYY, 87.), Helal sana (MKCV, 151.), Helali hoş olsun (DB, 50.), Hey Allah'ım (MKCV, 153.), La havle ve la guvvete (KBBO, 94.), Lanet okumak (MKCV, 108.), Lanet olsun (SABÜ, 60; YT, 26.), Mübarek! (MKCV, 104.), Nasip olmak (MKCV, 188; OYY, 152.), Ocağı sönesice (ZB, 48.), Ocağın sönsün. (ZB, 48.), Rahmetli (BBB, 55.), Ruhuna fatiha okumak (BBB, 22.), Sen büyüksün ya Rab (OYY, 63.), Şifa olsun (DB, 139.), Şükür (MKCV, 33.), Şükür kavuşturana (OYY, 81.), Tövbe etmek (DB, 106; KBBO, 88.), Tövbe yarabbi (DB, 60.), Ya Allah! Bismillah! (YT, 36.), Yemin olsun (KBBO, 103.), Af dilemek (YT, 62.), Affedilmek (KBBO, 99.), Affetmek (KK, 59; OYY, 153.), Arz etmek (KBBO, 74.), Aşk olsun (ÇZ, 54; KHG, 55.), Başarılar (GYİ, 66.), Buyurun (BBB, 36; MKCV, 20.), Geçmiş olsun (Hİ, 30.), Görüşürüz (GYİ, 50, 115.), İyi şanslar (GYİ, 78.), İzninizle (SABÜ, 24.), Kendine dikkat et (SABÜ, 82.), Kolay gelsin (DB, 59.), Ne olur (ÇZ, 35; ZB, 74.), Pardon (GYİ, 28; KBBO, 90.), Söz vermek (KBBO, 98.), Yaşasın (BZU, 38.), Allah'a ısmarladık (SABÜ, 33.), Elveda (OYY, 159.), Hayrola (ZB, 61.), Hey (NA, 16, 50.), İyi geceler (FTI, 67.), Kendinize dikkat edin (ZB, 51.), Memnun oldum (GYİ, 30.), Nasılsın? (DB, 10.), Yolunuz açık olsun (SABÜ, 33.), Ellerine sağlık (ÇZ, 17; KK, 36.), Az gitti, uz gitti, dere tepe düz gitti (OYY, 67, 73.), Bindi deve boynuna, gitti çocukların yoluna (OYY, 73.), Ethem dede, Ethem dede, Gömleği keten dede, Kaybettiğim bulunsun, On göbek atem dede (KŞÜ, 14.), Masal masal nal atar, iki tilki on satar (OYY, 73.), Pireler berber iken, develer tellal iken (OYY, 67.), …. için küçük insanlık için büyük bir adım (BBB, 13.), Agop'un kör kazı gibi (KBBO, 51.), Balta girmemiş orman (BBB, 53.), Bela geliyorum demez. (DB, 92.), Boyundan posundan utan (DB, 102.), Bu günleri de mi görecektim? (MKCV, 112.), Buralar hep tarlaydı (BBB, 10.), Deliye el ver, eline bel ver. (KBBO, 103.), Doğru söze ne denir (ZB, 20.), Dünden razı (DB, 82.), Hayret bir şey (BBB, 112.), Heyy gidi (MKCV, 112.), İşlem tamam (BBB, 87.), Krizi fırsata çevirmek (DB, 67.), Ne münasebet (DB, 79.), Otuz iki diş sırıtmak (DB, 100.), Son gülen iyi güler (KBBO, 21.), Tehlikeli sularda yüzmek (SÇÇ, 23.), Teklif var ısrar yok (DB, 56.), Uzun ince bir yoldayım, gidiyorum gündüz gece (BBB, 54.), Yine mi gol değil (BBB, 58.), Yüzünde güller açmak (KBBO, 28.)

Batı Anadolu Eğitim Bilimleri Dergisi, (2026), 17 (1), 329-364.
Western Anatolia Journal of Educational Sciences, (2026), 17 (1), 329-364.
Araştırma Makalesi / ResearchPaper

Tablo 12'de incelenen çocuk kitaplarındaki toplam söz varlığı ögelerinin farklı ve toplam kullanım sayılarına, Tablo 13'te ise incelenen 30 çocuk kitabı içinde 15 ve daha fazla kitapta geçen, en fazla kullanımı olan söz varlığı ögelerine yer verilmiştir.

Tablo 12.
İncelenen Kitaplardaki Söz Varlığı Ögelerinin Toplam Farklı Kullanım Sayıları ve Toplam Kullanım Sayısı

Söz Varlığı Ögeleri	Toplam Farklı Kullanım Sayısı	Toplam Kullanım Sayısı
Deyimler	1413	3215
İkilemeler	706	1581
Yansıma Sözcükler	205	318
İlişki Sözleri	151	400
Argo ve Kaba Sözler	135	162
Pekiştirmeler	64	207
Doldurma Sözler	57	154
Terimler	19	23
Atasözleri	17	18
Lakaplar	14	16
Toplam	**2781**	**6094**

Tablo 12'ye göre incelenen kitaplarda toplam 2.781 farklı söz varlığı ögesinin 6.094 defa kullanıldığı belirlenmiştir. Söz varlığı ögeleri arasında en sık kullanıma sahip olanlar deyimler ve ikilemelerdir. En az kullanım ise lakaplar, atasözleri ve terimlere aittir.

Tablo 13'te çalışmada tespit edilen söz varlığı ögelerinden en sık kullanılanlar ve geçtiği kitap sayısı verilmiştir.

Tablo 13.
İncelenen Kitaplarda En Fazla Rastlanan Söz Varlığı Ögeleri

Söz Varlığı Ögeleri	Ögeler	Ögenin Geçtiği Kitap Sayısı
Deyimler	Aklına gelmek	19
	Fark etmek	19
	Karar vermek	19
İkilemeler	Kendi kendine	16
	Yavaş yavaş	16
	Sağa sola	15
Pekiştirmeler	Bembeyaz	16
İlişki Sözleri	Teşekkür etmek	19
	Lütfen	18

(15 ve üzeri farklı kitapta geçen sözler tabloya yansıtılmıştır.)

Tablo 13'e göre söz varlığı ögelerinden en çok deyimlerin, ikilemelerin, pekiştirmelerin ve ilişki sözlerinin 15 ve üstü farklı kitapta geçtiği sonucuna ulaşılmıştır. Deyimlerden; *aklına gelmek* deyimi 19 farklı kitapta, *fark etmek* deyimi 19 farklı kitapta ve *karar vermek* deyimi 19 farklı kitapta geçmektedir.

Batı Anadolu Eğitim Bilimleri Dergisi, (2026), 17 (1), 329-364.
Western Anatolia Journal of Educational Sciences, (2026), 17 (1), 329-364.
Araştırma Makalesi / ResearchPaper

İkilemelerden; *kendi kendine* 16 farklı kitapta, *sağa sola* 15 farklı kitapta, *yavaş yavaş* 16 farklı kitapta yer almaktadır. Pekiştirmelerden en çok *bembeyaz* pekiştirmesine yer verilmiş olup bu sözcük 16 farklı kitapta yer almıştır. İlişki sözlerinde ise; iyilik bilme anlamı taşıyan *teşekkür etmek* sözüyle 19 farklı kitapta, rica bildiren *lütfen* sözcüğüyle 18 farklı kitapta karşılaşılmıştır.

Tartışma ve Sonuç

2000 yılı sonrasında yayımlanan ve çok satan 7-11 yaş çocuklara yönelik 30 adet çocuk kitabının söz varlığı açısından incelendiği bu çalışmada aşağıdaki sonuçlara ulaşılmıştır:

- İncelenen çocuk kitaplarında atasözlerine çok az yer verildiği belirlenmiştir. *Ormanı Yemek Yasak, Çetin Ceviz, Dedemin Bakkalı, Kayıp Şeyler Ülkesinde, Vanilya Kokulu Mektuplar, Ballı Çörek Kafeteryası, Göğü Yere İndirelim, Sular Altında Bir Ülke, Kovun Beni Bu Okuldan* ve *Yıldız Tozu* olmak üzere toplam 10 adet kitapta atasözüne yer verilmiştir. Bu atasözleri de *Ormanı Yemek Yasak* kitabında 3, *Dedemin Bakkalı* kitabında 2, *Ballı Çörek Kafeteryası* kitabında 4 ve *Kovun Beni Bu Okuldan* kitabında 2 tane, diğer kitaplarda ise 1'er tane olacak şekilde dağılım göstermektedir. 30 çocuk kitabında toplamda 17 farklı atasözüne 18 defa yer verilmiştir. Atasözlerinin, incelenen kitaplardaki söz varlığı ögelerinden en az kullanılan öge olduğu söylenebilir.
- Deyimler incelendiğinde çocuk kitaplarının tamamında çok çeşitli deyimlere yer verildiği ve deyimlerin anlatımı zenginleştirmek adına sık sık kullanıldığı belirlenmiştir. 30 adet çocuk kitabında toplamda 1413 farklı deyim 3215 defa kullanılmıştır. Bu durumda söz varlığı ögelerinden önemli bir yere sahip olan deyimlerin kitaplarda sıkça kullanıldığı söylenebilir.
- İkilemeler de tıpkı deyimlerde olduğu gibi sıklıkla yer verildiği tespit edilen söz varlığı ögeleridir. 30 çocuk kitabında toplamda 706 farklı ikilemenin 1581 defa kullanıldığı belirlenmiştir. İkilemelerin de incelenen kitaplardaki söz varlığı ögeleri açısından önemli bir kullanıma sahip olduğu söylenebilir.
- İlişki sözleri toplumun gelenek göreneklerini yansıtan sözler olmasından ötürü önemli bir yere sahiptir. İncelenen kitaplarda 73 adet inanış, alkış, kargış bildiren; 28 adet özür dileme, iyilik bilme, rica bildiren; 20 adet selamlaşma, karşılaşma, vedalaşma bildiren; 3 adet yeme içmeyle ilgili anlatımlar bildiren sözler ile 5 adet tekerleme ve 22 adet kalıplaşmış sözlerden oluşan ilişki sözlerinin toplamda 151 farklı kullanımı belirlenmiştir. İlişki sözleri toplamda 400 defa kullanılmıştır. Genel anlamda birçok farklı alt başlığı kapsayan ilişki sözlerine yer verildiği düşünülen kitaplarda ilişki sözleri, kültür ögelerimizi yansıtması özelliğiyle mühimdir. Üç Kedi Bir Dilek, Allah'ı Neden Göremiyorum?, Dünya'yı Gezmek İsteyen Çorap ve Anneanneme Bilgisayar Öğretiyorum isimli kitaplarda ilişki ögelerine az yer verilmiştir.
- Yansıma sözcükler ise incelenen kitaplarda yine yüksek sayıda bir kullanıma sahiptir. Belirlenen yansıma sözcüklerin tamamı 318 defa kullanılmıştır. Kitaplarda rastlanan 205 farklı yansıma sözcükten 64 tanesi hem yansıma hem ikileme özelliği taşıyan yansıma sözcüklerdir. İki kullanımın da olmasının söz varlığını geliştirme açısından okurlara katkı sağlar nitelikte olduğu söylenebilir.
- İncelenen çocuk kitaplarında 64 farklı pekiştirmeye 207 defa yer verildiği belirlenmiştir. Pekiştirmeler sayıca az kullanılmış gibi görünse de aynı pekiştirme farklı kitaplarda ve birden fazla yerde sıkça kullanılmıştır.
- Argo ve kaba sözler incelendiğinde kitaplarda toplamda 135 farklı argo ve kaba sözün 162 defa kullanıldığı görülmüştür.
- İncelenen kitaplarda toplamda 14 farklı lakap 16 defa kullanılmıştır. Bu sayının kullanım alanının daha kısıtlı olması da göz önünde bulundurulursa diğer söz varlığı ögelerine kıyasla iyi bir kullanımda

Batı Anadolu Eğitim Bilimleri Dergisi, (2026), 17 (1), 329-364.
Western Anatolia Journal of Educational Sciences, (2026), 17 (1), 329-364.
Araştırma Makalesi / ResearchPaper

olduğu ifade edilebilir.

- Doldurma sözlerin konuşma sırasında söyleyecek bir şey bulunmadığı anlarda, o andaki boşluğu doldurmak amaçlı söylenen sözler olduğu göz önünde bulundurulursa 57 farklı doldurma sözün 154 defa kullanıldığı belirlenmiştir. Bu da çocuk kitaplarında kullanılan dilin günlük konuşma diline yakın özellikler gösterdiği şeklinde yorumlanabilir.
- Terimlerin ise söz varlığı ögeleri içinde kullanım alanının daha özel olmasından dolayı anlatımların içinde sık yer verilmediği söylenebilir. İncelenen kitaplarda geçen 19 farklı terimin 10 tanesinin özellikle *Matematiğin Kaç Canı Var?* isimli kitapta geçtiği belirlenmiştir. Bu durumun nedeni olarak kitabın isminden de anlaşılacağı üzere konusunun matematik üzerine kurulu olmasından dolayı olduğu söylenebilir.
- İncelenen çocuk kitaplarında deyimlerden, "aklına gelmek, fark etmek ve karar vermek"; ikilemelerden, "kendi kendine, yavaş yavaş ve sağa sola"; pekiştirmelerden, "bembeyaz" ve ilişki sözlerinden "teşekkür etmek ve lütfen"in çocuk kitaplarının çoğunda kullanıldığı belirlenmiştir.

Bu çalışmada incelenen çocuk kitaplarında atasözlerine diğer söz varlığı ögelerine göre daha az yer verildiği belirlenmiştir. Alanyazında çocuk kitaplarındaki söz varlığı üzerine yapılan çalışmalar incelendiğinde; Baş (2006)'ın, 1985-2005 yılları arasında çocuk edebiyatı üzerine yazılmış metinleri söz varlığı açısından incelediği çalışmasında incelediği hikâye, efsane, destan ve masal türlerinde en fazla 9 atasözü belirlenmiş, romanlarda ise atasözüne hiç rastlanmamıştır. Aktaş (2016), Sevim Ak'ın *Yıldızlar Nereye?* ve *Duvarlar Resim Olsa* isimli iki kitabını söz varlığı açısından incelediği çalışmasında toplam 3 farklı atasözü; Özbaşı (2016) ise Zeynep Cemali'nin çocuk kitaplarını söz varlığı açısından incelediği çalışmasında 1947 ögeden 13'ünün atasözü olduğunu belirlemiştir. Uzuner Yurt (2016) da Aytül Akal'ın *Gökyüzünde Balonlar* isimli öykü kitabını söz varlığı açısından incelediği çalışmasında 302 söz varlığı ögesi içinde 2 atasözüne yer verildiğini belirlemiştir. Türkben (2018), Ömer Seyfettin'in 151 tane hikayesini söz varlığı açısından incelediği çalışmasında 61 atasözü tespit etmiştir. Uysal (2021), *Keloğlan Masalları*'nı söz varlığı üzerine incelediği çalışmasında 1259 kalıplaşmış söz arasında 3'ü farklı olmak üzere toplamda 22 atasözü tespit etmiştir. Aydın (2023), *Rafadan Tayfa* serisine ait 5 adet çocuk kitabını söz varlığı açısından incelediği çalışmasında toplamda 471 adet söz varlığı ögesi arasında 3 tane atasözü olduğunu; Evler ve Aksoy (2023)Şermin Yaşar'ın çocuklara yönelik 18 eserini söz varlığı açısından incelediği çalışmasında 1295 farklı öge içinde 22 farklı atasözüne yer verildiğini; Metin ve Ceran (2023), Mustafa Orakçı'nın 10 adet eserden oluşan *Ünlülerle Bir Gün* isimli kitap dizisini söz varlığı açısından incelediği çalışmasında 530 farklı söz varlığı ögesinden sadece 1'inin atasözü olduğunu; . Özdemir ve Aslan (2023) Gülten Dayıoğlu'nun *Fadiş* romanını çocuk edebiyatı açısından incelediği çalışmasında eserde 2 farklı atasözü yer aldığını; Aktaş ve Uysal (2024) Kral Şakir kitap serisinin söz varlığını incelemeye yönelik çalışmasında 9 atasözü yer aldığını; Aslan ve Sancı Uzun (2024), *Ökkeş* çocuk romanı serisini söz varlığı açısından incelediği çalışmasında 2 atasözüne yer verildiğini ve Yıldız (2024) İsmail Uyaroğlu'nun *Bir Liranın İki Günü* adlı eserini çocuk edebiyatı açısından incelediği çalışmasında eserde 2 atasözünün yer aldığını belirlemiştir. Yapılan çalışmalarda da atasözlerine az sayıda yer verildiği belirlenmiştir. Bu sonuçlar çalışmamızın sonucuyla tutarlılık göstermektedir.

Çalışmada incelenen çocuk kitaplarında en sık yer verilen söz varlığı ögesinin deyimler olduğu belirlenmiştir. Alanyazında yapılan çalışmalar incelendiğinde Baş (2006) çalışmasında 1.919 farklı deyim tespit ettiğini belirtmiştir. Aktaş (2016) iki çocuk kitabını incelediği çalışmasında toplam 387 farklı deyim; Özbaşı (2016), Zeynep Cemali'nin çocuk kitaplarını söz varlığı açısından incelediği

Batı Anadolu Eğitim Bilimleri Dergisi, (2026), 17 (1), 329-364.
Western Anatolia Journal of Educational Sciences, (2026), 17 (1), 329-364.
Araştırma Makalesi / ResearchPaper

çalışmasında 1947 ögeden 700 tanesinin deyim; Uzuner Yurt (2016), Aytül Akal'ın *Gökyüzünde Balonlar* isimli öykü kitabında 302 söz varlığı ögesi içinde 202 deyim; Türkben (2018) Ömer Seyfettin'in hikayelerinde 761 deyim; Uz ve Özcan (2020), Behiç Ak'ın *Gülümseten Öyküler* dizisindeki 10 hikaye kitabını incelediği çalışmasında 423 farklı deyim; Uysal (2021), *Keloğlan Masalları*'nı söz varlığı üzerine incelediği çalışmasında 1259 kalıplaşmış söz arasında 250 farklı deyim; Aydın (2023), *Rafadan Tayfa* serisine ait 5 adet çocuk kitabını söz varlığı açısından incelediği çalışmasında toplamda 471 adet söz varlığı ögesi içerisinde 364 farklı deyim; Evler ve Aksoy (2023), Şermin Yaşar'ın 18 eserini incelediği çalışmasında 1295 farklı öge içinde 708 farklı deyim, Metin ve Ceran (2023), Mustafa Orakçı'nın 10 kitabını incelediği çalışmada 530 farklı söz varlığı ögesi içerisinde 178 deyim; Özdemir ve Aslan (2023) Gülten Dayıoğlu'nun *Fadiş* romanında 272 deyim; Aktaş ve Uysal (2024) Kral Şakir kitap serisinin söz varlığını incelemeye yönelik çalışmasında1340 deyim; Aslan ve Sancı Uzun (2024), *Ökkeş* çocuk romanı serisini söz varlığı açısından incelediği çalışmasında 736 deyim; Yıldız (2024) İsmail Uyaroğlu'nun *Bir Liranın İki Günü* adlı eserinde 39 deyim belirlemiştir. Yapılan çalışmalarda da deyimlere çeşitlilik olarak atasözlerinden daha fazla yer verildiği görülmüştür. Bu sonuca göre yazarların anlatımı güçlendirmek için sıklıkla deyimlere başvurduğu ifade edilebilir.

İncelenen çocuk kitaplarında en sık kullanıldığı tespit dilen söz varlığı ögelerinden biri de ikilemelerdir. Alanyazında yapılan çalışmalar incelendiğinde de; Baş (2006) çalışmasında 738 ikileme; Aktaş (2016), çalışmasında 140 farklı ikileme, Özbaşı (2016)çalışmasında 700 ikileme, Uz ve Özcan (2020) farklı sıklıkta 323 defa tekrar eden 242 ikileme; Uzuner Yurt (2016), 302 söz varlığı ögesi içinde56 ikileme, Türkben (2018) çalışmasında birbirinden farklı 604 ikileme; Aydın, Öksüz ve Çelebi (2021)çalışmasında 860 ikileme; Uysal (2021), çalışmasında 1259 kalıplaşmış söz arasında 254 ikileme; Evler ve Aksoy (2023)çalışmasında 1295 farklı öge içinde 359 farklı ikileme; Metin ve Ceran (2023), 530 farklı söz varlığı ögesi içerisinde 34 ikileme; Özdemir ve Aslan (2023) çalışmasında 157 ikileme; Aktaş ve Uysal (2024) çalışmasında 480 ikileme; Aslan ve Sancı Uzun (2024)çalışmasında 382 ikileme ve Yıldız (2024) 19 ikileme belirlemiştir. Yapılan çalışmalarda da İkilemelerin deyimlerden sonra en sık kullanılan söz varlığı unsurları arasında yer alması mevcut çalışmanın bulgularıyla örtüşmektedir.

İlişki sözleri de çalışmada hem farklı hem de toplam kullanım sayısı açısından en çok kullanıldığı tespit edilen söz varlığı unsurlarındandır. Alanyazında yapılan çalışmalar incelendiğinde; Aktaş (2016) çalışmasında toplam 22 farklı kalıp söz (ilişki sözleri) ve 1 tekerleme; Özbaşı (2016) çalışmasında 348 farklı ilişki sözü; Uzuner Yurt (2016) çalışmasında 23 farklı kalıp söz; Türkben (2018) çalışmasında 15 başlık altında incelenen 163 farklı kalıp söz; Uz ve Özcan (2020)çalışmasında kullanım sıklığı 4 olan 3 farklı tekerleme; Uysal (2021), *Keloğlan Masalları*'nı söz varlığı üzerine incelediği çalışmasında 1259 söz arasında 51 farklı kalıp söz ve 31 tekerleme; Aydın (2023) çalışmasında 471 söz varlığı ögesi içerisinde 104 farklı kalıp söz; Evler ve Aksoy (2023)çalışmasında 1295 farklı öge içinde 110 kalıp ifade; Metin ve Ceran (2023) çalışmasında 530 farklı söz varlığı ögesi içerisinde 121 kalıp söz; Aktaş ve Uysal (2024) çalışmasında 627 ilişki sözü ve 4 kalıplaşmış söz ve Aslan ve Sancı Uzun (2024)çalışmasında 127 ilişki sözü olduğunu tespit etmiştir.

Yansıma sözcükler de incelenen çocuk kitaplarında yüksek sayıda kullanıma sahip olan söz varlığı unsurlarındandır. Alanyazındaki çalışmalar incelendiğinde; Aktaş (2016), çalışmasında toplam 84 yansıma sözcük; Özbaşı (2016), 77'si yansıma ikileme olmak üzere toplam 186 farklı yansıma sözcük; Aydın, Öksüz ve Çelebi (2021), kullanım sıklığı 215 olan 118 farklı yansıma sözcük; Metin ve Ceran

Batı Anadolu Eğitim Bilimleri Dergisi, (2026), 17 (1), 329-364.
Western Anatolia Journal of Educational Sciences, (2026), 17 (1), 329-364.
Araştırma Makalesi / ResearchPaper

(2023), 530 farklı söz varlığı ögesi içerisinde 16 yansıma sözcük; Aktaş ve Uysal (2024) çalışmasında 78 yansıma sözcük; Aslan ve Sancı Uzun (2024)çalışmasında 48 yansıma sözcük belirlenmiştir. Çocuk kitaplarında yansıma sözcüklerin söz varlığı unsuru olarak yer aldığı çalışmaların da alanyazında az sayıda olduğu söylenebilir. Ancak yapılan çalışmalarda yansıma sözcüklerin sayı ve çeşitlilik olarak deyim ve ikilemelerden sonra sıklıkla yer verilen ögeler olduğu ifade edilebilir.

Çocuk kitaplarında tespit edilen bir diğer söz varlığı unsuru da pekiştirmelerdir. Alanyazındaki çalışmalar incelendiğinde Aydın, Öksüz ve Çelebi (2021)çalışmasında kullanım sıklığı 181 olan 129 farklı pekiştirme söz; Evler ve Aksoy (2023) çalışmasında 1295 farklı öge içinde 27 farklı pekiştirme; Özdemir ve Aslan (2023) çalışmasında 16 pekiştirme belirlemiştir. Alanyazında çocuk kitaplarında pekiştirme söz varlığını belirleyen çalışmalar az sayıda olsa da farklı çocuk kitaplarında bir söz varlığı unsuru olarak pekiştirmelere yer verildiği söylenebilir.

İncelenen çocuk kitaplarında argo ve kaba söz kullanımı da tespit edilmiştir. Alanyazın incelendiğinde; Özbaşı (2016) çalışmasında 1947 ögeden 197'sinin argo ve kaba söz; Türkben (2018) çalışmasında 79 farklı argo ve kaba söz, Evler ve Aksoy (2023)çalışmasında 1295 farklı öge içinde 12 farklı argo söz; Özdemir ve Aslan (2023) çalışmasında 7 argo ve kaba söz; Aktaş ve Uysal (2024) çalışmasında 13 argo ve kaba söz belirlemiştir. Alanyazında çocuk kitaplarında bir söz varlığı unsuru olarak argo ve kaba söz kullanımını inceleyen çalışmaların az sayıda olduğu söylenebilir. Bununla birlikte argo ve kaba söz kullanımının çocuk kitaplarında sıklıkla yer almadığı ifade edilebilir. Mevcut çalışmada da toplam söz varlığı içerisinde argo ve kaba söz kullanımının oldukça düşük düzeyde olduğu ifade edilebilir. Ancak argo ve kaba sözler de söz varlığının bir ögesi olsa da "aptal, aşüfte, malak" gibi bazı argo sözlerin ilkokul düzeyindeki okurlar için pek uygun olmadığı ve kelime dağarcıklarının bu yönde geliştirilmesinin yaş düzeyine oranla doğru olmadığı ifade edilebilir.

Çalışmada incelenen kitaplarda az sayıda lakap kullanımı da tespit edilmiştir. Alanyazında bir söz varlığı unsuru olarak lakap kullanımını ele alan çalışma Türkben (2018)'in, Ömer Seyfettin hikâyelerini söz varlığı açısından incelediği çalışmasıdır. Bu çalışmada Ömer Seyfettin'in 151 tane hikayesinde toplam 5 grupta incelenen 81 farklı lakap kullanımı belirlenmiştir.

Doldurma sözler ve terimler de çalışmada tespit edilen söz varlığı unsurlarındandır. Türkben (2018), Ömer Seyfettin hikâyelerini söz varlığı açısından incelediği çalışmasında 30 farklı doldurma söz ve 10 başlık altında incelenen toplam 300 farklı terim belirlemiştir. Evler ve Aksoy (2023), Şermin Yaşar'ın 18 eserini söz varlığı açısından incelediği çalışmasında 1295 farklı öge içinde 49 farklı terim; Metin ve Ceran (2023), Mustafa Orakçı'nın 10 adet eserden oluşan *Ünlülerle Bir Gün* isimli kitap dizisini söz varlığı açısından incelediği çalışmasında 530 farklı söz varlığı ögesinden 137 terim ve 1 doldurma söz tespit etmiştir.

Bu çalışma, 2000 yılı sonrasında yayımlanan Türk yazarlar tarafından kaleme alınmış ve çok satan çocuk kitaplarında söz varlığı ögelerinin kullanım durumunu kapsamlı biçimde ortaya koymayı amaçlamıştır. Bu doğrultuda kitaplarda yer alan söz varlığı unsurlarının belirlenmesinde geniş bir çeşitlilik dikkate alınmış; atasözleri, deyimler, ikilemeler, ilişki sözleri, pekiştirmeler, yansıma sözcükler, terimler, doldurma sözler, lakaplar ile argo ve kaba sözler gibi farklı başlıklar altında söz varlığı yapısı

Batı Anadolu Eğitim Bilimleri Dergisi, (2026), 17 (1), 329-364.
Western Anatolia Journal of Educational Sciences, (2026), 17 (1), 329-364.
Araştırma Makalesi / ResearchPaper

ayrıntılı biçimde incelenmiştir. Bu yönüyle çalışma, çocuk edebiyatı alanyazınında nadir görülen kapsamlı bir veri ortaya koymaktadır.

Çalışmadan elde edilen bulgular ve ilgili alanyazın birlikte değerlendirildiğinde, özellikle atasözleri, ilişki sözleri ve kültürel aktarımı destekleyen diğer söz varlığı ögelerinin çocuk kitaplarında sınırlı düzeyde kullanıldığı görülmektedir. Oysa çocukların hem kültürel birikimlerini hem de dilsel gelişimlerini desteklemek açısından bu tür ögelere daha fazla yer verilmesi önem taşımaktadır. Bu nedenle yazarların, çocuklara yönelik eserlerinde atasözleri ve kültürel söz kalıplarına daha bilinçli şekilde yer vermeleri önerilebilir.

Ana dilin doğal kurallarıyla öğrenildiği önemli dönemlerden biri olan ilkokul yıllarında kitap okuma alışkanlığı kritik bir rol üstlenmektedir. Bu yaş grubuna sunulan nitelikli çocuk kitapları, çocukların söz varlığını zenginleştirmenin yanı sıra dilin kural ve kullanım özelliklerini doğal ortamında öğrenmelerine de katkı sağlar. Bu nedenle çocuk kitaplarının söz varlığı özelliklerini inceleyen çalışmalar hem alanyazına hem de uygulamaya önemli katkılar sunmaktadır.

Gelecek araştırmalarda farklı yazarlar, farklı yayın dönemleri veya farklı temalara sahip çocuk kitapları incelenerek söz varlığına ilişkin daha geniş karşılaştırmalar yapılabilir. Bu çalışmada ve alanyazındaki benzer araştırmalarda özellikle atasözü kullanımlarının oldukça sınırlı olduğu belirlenmiştir. Bu bulgu, çocuk edebiyatı yazarlarının söz varlığı unsurlarını çeşitlendirme yönünde daha bilinçli tercihler yapmaları gerektiği de ifade edilebilir.

Batı Anadolu Eğitim Bilimleri Dergisi, (2026), 17 (1), 329-364.
Western Anatolia Journal of Educational Sciences, (2026), 17 (1), 329-364.
Araştırma Makalesi / ResearchPaper

Kaynakça

Aksan, D. (2004), *Türkçe'nin sözvarlığı.* Engin Yayınevi.

Aksan, D. (2020). *Her yönüyle dil* (7. baskı). Türk Dil Kurumu Yayınları.

Aktaş, E. (2016). Okuma eğitimi açısından Sevim Ak'ın çocuk öykülerinde söz varlığı. *Milli Eğitim Dergisi, 45*(210), 539–568.

Akyalçın, N. (2007). *Türkçe ikilemeler sözlüğü- tanıklı*. Anı Yayıncılık.

Aslan, R., ve Sancı-Uzun, D. (2024). "Ökkeş" çocuk romanı serisinin söz varlığı ve sözcük öğretimi açısından incelenmesi. *Çocuk, Edebiyat ve Dil Eğitimi Dergisi, 7*(2), 279–303.

Aydın, H. (2023). "Rafadan Tayfa" çocuk kitapları serisi üzerine bir söz varlığı çalışması: Atasözleri, deyimler ve kalıp sözler. In N. Akyalçın (Ed.), *Türkçe söz varlığı üzerine* (ss. 27–49). Holistence Publications.

Aydın, İ., Öksüz, A., ve Çelebi, A. (2021). Çocuk kitaplarında yansıma, ikileme ve pekiştirme sözcük görünümleri. *Uluslararası Anadolu Sosyal Bilimler Dergisi, 5*(3), 923–945.

Baltacı, A. (2018). Nitel araştırmalarda örnekleme yöntemleri ve örnek hacmi sorunsalı üzerine kavramsal bir inceleme. *BEÜ SBE Dergisi, 7*(1), 231-274.

Baş, B. (2006). *1985–2005 yılları arasında çocuk edebiyatı sahasında yazılmış tahkiyeli metinlerin söz varlığı üzerine bir araştırma* [Doktora tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü].

Baş, B. (2010). Söz varlığının oluşumu ve gelişiminde çocuk edebiyatının rolü. *Türklük Bilimi Araştırmaları, 27*, 137–159.

Baş, B. (2016). Çocuk kitaplarında ortak söz varlığı unsurları üzerine bir değerlendirme. *Milli Eğitim Dergisi*,*45*(210), 391-409.

Coşkun, C. (2020). Tümceye kattığı anlam bağlamında ikilemeler. *Homeros Dergisi, 3*(3), 113–128.

Evler, D., ve Aksoy, E. (2023). Şermin Yaşar'ın çocuklara yönelik eserlerinde söz varlığı. *Selçuk Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Dergisi, 2*(1), 1–15.

Gülseren, C., ve Batur, Z. (2009). Sözlüklerin niteliği ve işlevsel özelliği bağlamında sözlük okuma alışkanlığının anadili becerilerine etkisi üzerine kuramsal bir yaklaşım. *Turkish Studies, 4*(4), 135–147.

Kaplan, M. (1985a). *Kültür ve dil* (3. baskı). Dergâh.

Kaplan, M. (1985b). Dil ve kültür. *Türk Edebiyatı*, 143.

Koçak-Macun, B. (2020). *Değerler ve iletiler bağlamında 7–15 yaş grubu çocuklar için yazılan kurmaca çocuk kitaplarının incelenmesi* [Doktora tezi, Atatürk Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü].

Korkmaz, Z. (1992). *Gramer terimleri sözlüğü*. TDK Yayınları. https://docplayer.biz.tr/17088874-Gramer-terimleri-sozlugu.html

Koyuncu, M. S., Şata, M., ve Karakaya, İ. (2018). Eğitimde ölçme ve değerlendirme kongrelerinde sunulan bildirilerin doküman analizi yöntemi ile incelenmesi. *Eğitimde ve Psikolojide Ölçme ve Değerlendirme Dergisi, 9*(2), 216–238.

Marshall, C., and Rossman, G. B. (2014). *Designing qualitative research.* New York: Sage.

Metin, M., ve Ceran, D. (2023). Mustafa Orakçı'nın "Ünlülerle Bir Gün" kitap dizisinin söz varlığı açısından incelenmesi. *Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi, 7*(23), 15–26.

Metin, O., ve Ünal, Ş. (2022). İçerik analizi tekniği: iletişim bilimlerinde ve sosyolojide doktora tezlerinde kullanımı. *Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, 22*(2), 273–294.

Özbaşı, S. (2016). *Zeynep Cemali'nin çocuk edebiyatı yapıtlarının söz varlığı ögeleri açısından incelenmesi* [Yayımlanmamış yüksek lisans tezi, Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü].

Özdemir, M., ve Arslan, Ö. M. (2023). Gülten Dayıoğlu'nun *Fadiş* romanının çocuk edebiyatı ilkeleri açısından incelenmesi. *RumeliDE Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi, (37)*, 147–176.

Özdemir, S., ve Erdem, R. (2016). Akademik örgütlerde idari personel arasında kullanılan lakaplar üzerine bir çalışma. *Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 25*, 247–261.

Parlak Kalkan, G. (2020). Dilbilimsel açıdan lakaplar: Kilis yöresi örneği. *Rumeli Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi*, 199–223.

Batı Anadolu Eğitim Bilimleri Dergisi, (2026), 17 (1), 329-364.
Western Anatolia Journal of Educational Sciences, (2026), 17 (1), 329-364.
Araştırma Makalesi / ResearchPaper

Rzayev, M. (2021). Yansıma sözcükler ve dilin nedensizlik ilkesi. *Turkuaz Uluslararası Türk Dünyası Bilimsel Araştırmalar Dergisi, 2*(2), 175–188.

Şahin, H. (2006). Terimlerin genel dile yansımasına dair bazı gözlemler. *Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 20*(1), 123–129.

Tekşan, K., Çinpolat, E., Çelenk, B., ve Güneş, G. (2019). Sevim Ak'ın eserlerinde söz varlığı unsurları. *Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 19*(1), 361–370.

Topçam, A. B. ve Yorulmaz, B. (2023). En çok satılan resimli çocuk kitapları: Hangi değerleri barındırıyorlar? *Medya ve Din Araştırmaları Dergisi, 6*(1), 47-72.

Türkben, T. (2012). *Ömer Seyfettin hikâyelerinde söz varlığı* [Yüksek lisans tezi, Bozok Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü].

Türkben, T. (2018). Ömer Seyfettin hikâyelerinin Türkçe'nin söz varlığı bağlamında incelenmesi. *Türklük Bilimi Araştırmaları*, 44, 215-251, doi:10.17133/tubar.387169.

Uluçay, M., ve Börekçi, M. (2015). Ortaokul 6. sınıf öğrencilerinin yazılı anlatımlarında kullandıkları deyimler üzerine bir inceleme. *Erzincan Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 9*(2), 317–338.

Uysal, A. (2021). Çocuk kitaplarının kalıplaşmış söz varlığı üzerine bir inceleme: Keloğlan masalları. *Çocuk, Edebiyat ve Dil Eğitimi Dergisi, 4*(2), 160–181.

Uysal, B., ve Aktaş, H. (2024). Kral Şakir resimli kitap serisinin söz varlığı. *Korkut Ata Türkiyat Araştırmaları Dergisi, 18*, 180–195.

Uz, M., ve Özcan, M. F. (2020). Behiç Ak'ın "Gülümseten Öyküler" dizisindeki hikâye kitaplarının kalıplaşmış söz varlığı açısından incelenmesi. *Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 47*, 187–214.

Uzuner-Yurt, S. (2016). Aytül Akal'ın *Gökyüzünde Balonlar* adlı öykü kitabının söz varlığı. *Erzincan Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 18*(1), 425–444.

Yıldız, Z. (2024). İsmail Uyaroğlu'nun *Bir Liranın İki Günü* adlı eserinin çocuk edebiyatı açısından incelenmesi. *Uluslararası Karamanoğlu Mehmet Bey Eğitim Araştırmaları Dergisi, 6*(1), 66–77.

URL1. https://sozluk.gov.tr/

URL2. https://www.turkedebiyati.org/argo-sozlugu/)kaynaklarından

İncelenen Çocuk Kitapları

Adalı, B. (2004). *Zaman bisikleti* (67. Baskı). Can Çocuk.

Ak, B. (2008). Güneşi bile tamir eden adam (73. Baskı). Günışığı Kitaplığı.

Ak, S. (2002). Vanilya kokulu mektuplar (69. Baskı). Can Çocuk.

Arık, M. (2021). *Benim zürafam uçabilir* (52. baskı). Timaş Yayınları.

Bahadıroğlu, Y. (2001). *Sular altında bir ülke* (63. baskı). Nesil Çocuk.

Balpınar, Ö. (2016). *Göğü yere indirelim* (35. baskı). Timaş Yayınları.

Basılı, A. (2020). *Nohut adam* (28. baskı). Timaş Yayınları.

Bulut, S. (2013). *Ormandaki dev* (21. baskı). Can Çocuk.

Cemali, Z. (2005). *Ballı çörek kafeteryası* (60. baskı). Günışığı Kitaplığı.

Coşkuner, T. (2017). *Ormanı yemek yasak* (18. baskı). Cezve Çocuk.

Çakman-Avcı, K. (2015). *Flamingo günlüğü* (20. baskı). Can Çocuk.

Çalışan, H. (2017). *Kovun beni bu okuldan* (7. baskı). Taze Kitap.

Elçi, N. (2007). *Karaböcü hoş geldi* (40. baskı). Günışığı Kitaplığı.

Erim, E. (2008). *Kayıp şeyler ülkesinde* (26. baskı). Yapı Kredi Yayınları.

Gülcemal, M. (2020). *Allah'ı neden göremiyorum?* (13. baskı). Cezve Çocuk.

İzgü, M. (2010). *Anneanneme bilgisayar öğretiyorum* (10. baskı). Bilgi Yayınevi.

Kutlu, M. (2004). *Yıldız tozu* (24. baskı). Erdem Yayınları.

Orakçı, M. (2019). *Dağa tırmanan kedi* (8. baskı). Timaş Yayınları.

Sarıoğlu, C. (2023). *Şehirdeki gizemli sinyal Faruk* (3. baskı). Timaş Yayınları.

Sayman, A. (2011). *Hezarfen'in izinde gökyüzünde* (24. baskı). Yapı Kredi Yayınları.

Güler, İ. A. ve Koçak Macun, B. (2026). 2000 yılı ve sonrası yayımlanan çok satan çocuk kitaplarının söz varlığı açısından incelenmesi. *Batı Anadolu Eğitim Bilimleri Dergisi,* 17(1), 329-364.
DOI. 10.51460/baebd.1678545

Batı Anadolu Eğitim Bilimleri Dergisi, (2026), 17 (1), 329-364.
Western Anatolia Journal of Educational Sciences, (2026), 17 (1), 329-364.
Araştırma Makalesi / ResearchPaper

Sertbarut, M. (2004). *Kırmızı kartal* (20. baskı). Tudem Yayınları.
Sevim, A. (2018). *Dünyayı gezmek isteyen çorap* (6. baskı). Cezve Çocuk.
Şahinkanat, S. (2012). *Üç kedi bir dilek* (35. baskı). Yapı Kredi Yayınları.
Tongar, H. K. (2022). *Bu benim bedenim* (3. baskı). Hayy Kitap.
Uşar, İ. (2011). *Fenerden taşınan ışık* (13. baskı). Günışığı Kitaplığı.
Uygun, M. (2018). *Matematiğin kaç canı var?* (7. baskı). Cezve Çocuk.
Yaşar, S. (2018). *Çetin ceviz* (19. baskı). Fom Kitap.
Yaşar, S. (2021). *Susuz çağın çocukları* (2. baskı). Paraşüt Kitap.
Yaşar, Ş. (2016). *Dedemin bakkalı* (24. baskı). Taze Kitap.
Yener, M. (2006). *Çikolata zamanı* (16. baskı). Bilgi Yayınevi.

Güler, İ. A. ve Koçak Macun, B. (2026). 2000 yılı ve sonrası yayımlanan çok satan çocuk kitaplarının söz varlığı açısından incelenmesi. *Batı Anadolu Eğitim Bilimleri Dergisi,* 17(1), 329-364.
DOI. 10.51460/baebd.1678545